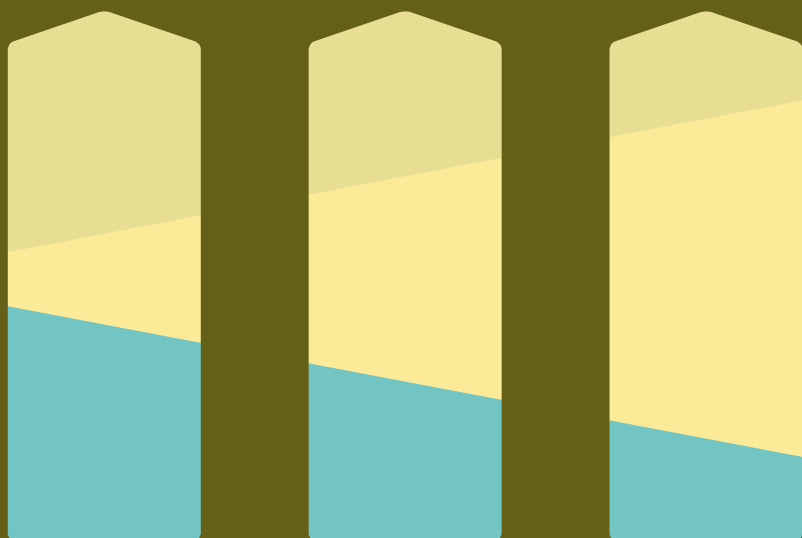

La Vall
d'Albaida

VAL

Els pobles de la Vall d'Albaida

Més de 100 motius per visitar

**Punts
d'informació
turística
a la Vall d'Albaida**

**MANCOMUNITAT
DE MUNICIPIS
DE LA VALL D'ALBAIDA
DEPARTAMENT DE TURISME
c/ Sant Francesc, 8-3r-6a
46870 Ontinyent
T 96 238 90 91
F 96 238 85 45
valldalbaida.com
mancovall.com
turisme@mancovall.com**

**TOURIST INFO AIELO DE MALFERIT
MUSEU DE NINO BRAVO**

Passeig de l'Eixample, s/n
46812 Aielo de Malferit
T 96 236 30 10 - 654 394 296
aielodemalferit.es
aielo@touristinfo.net

**TOURIST INFO ALBAIDA
MUSEU INTERNACIONAL
DE TITELLES D'ALBAIDA (MITA)**

Plaça del Pintor Segrelles, 19
(Palau dels Milà i Aragò)
46860 Albaida
T 96 239 01 86
albaidaturisme.com
albaida@touristinfo.net

TOURIST INFO BOCAIRENT

Plaça de l'Ajuntament, 2
46880 Bocairent
T 96 290 50 62
bocairent.org
bocairent@touristinfo.net

TOURIST INFO LLUTXENT

Av. de València, 66
46838 Llutxent
T 96 229 43 86 / 96 229 40 01
llutxent.es
informacio@llutxent.org

TOURIST INFO ONTINYENT

Plaça de Sant Roc, 2 (Palau de la Vila)
46870 Ontinyent
T 96 291 60 90
turismo.ontinyent.es
ontinyent@touristinfo.net

TOURIST INFO VALL D'ALBAIDA

c/ Sant Francesc, 8 pl. Biixa
46870 Ontinyent
T 673 346 177
valldalbaida@touristinfo.com

**La Vall
d'Albaida**

Experiència
interior

La Comarca de la Vall d'Albaida, integrada per 34 municipis i situada al sud de la província de València, és una joia d'interior que acull nombrosos atractius culturals i naturals. La seua proximitat amb la costa i amb les capitals de província, fa que la Vall d'Albaida siga un lloc perfecte per a realitzar turisme rural i d'interior.

La Vall d'Albaida està rodejada per la Serra de Mariola, la Serra Grossa, la Serra d'Agullent, la Serra del Benicadell i la Serra del Buixarró i està banyada pel riu Clariano i el riu Albaida.

Per tot açò, es tracta d'una completa comarca que, a més de suposar un gran al·licient mediambiental si desitges desconnectar de la ciutat i gaudir de la flora i la fauna de la zona, també ofereix un ric patrimoni i una exquisita gastronomia.

**La Vall
d'Albaida**

Experiència
interior

Benvingut/da a la guia de la Vall d'Albaida. Esta guia és una recopil·lació de tota l'oferta bàsica i complementària de la comarca, per a donar a conèixer de manera innovadora les alternatives d'oci, turisme i cultura que ofereix la Vall d'Albaida.

En aquesta publicació trobaràs tot allò que necessites per a que la teua visita a les nostres poblacions siga el més completa possible

Índex

6	Mapa dels municipis
10	Agullent
13	Aielo de Malferit
17	Aielo de Rugat
19	Albaida
25	Alfarrasí
27	Atzeneta d'Albaida
30	Bèlgida
32	Bellús
34	Beniatjar
36	Benicolet
38	Benigànim
41	Benissoda
43	Benissuera
45	Bocairent
50	Bufali
52	Carrícola
55	Castelló de Rugat
58	Fontanars dels Alforins
60	Guadasséquies
62	Llutxent
64	Montaverner
67	Montitxelvo
69	L'Olleria
72	Ontinyent
78	Otos
81	El Palomar
83	Pinet
85	La Pobla del Duc
88	Quatretonda
91	El Ràfol de Salem
93	Rugat
95	Salem
98	Sempere
99	Terrateig

La Vall d'Albaida

Guía de municipis

MANCOMUNITAT DE MUNICIPIS
DE LA VALL D'ALBAIDA

Població: 87.548 hab.

Gentilici: valldalbaidí/valldalbaidina

Dep. de Turisme

c/ Sant Francesc, 8 pl Baix

46870 Ontinyent

Tel. Turisme: 96 238 90 91

Fax: 962388545

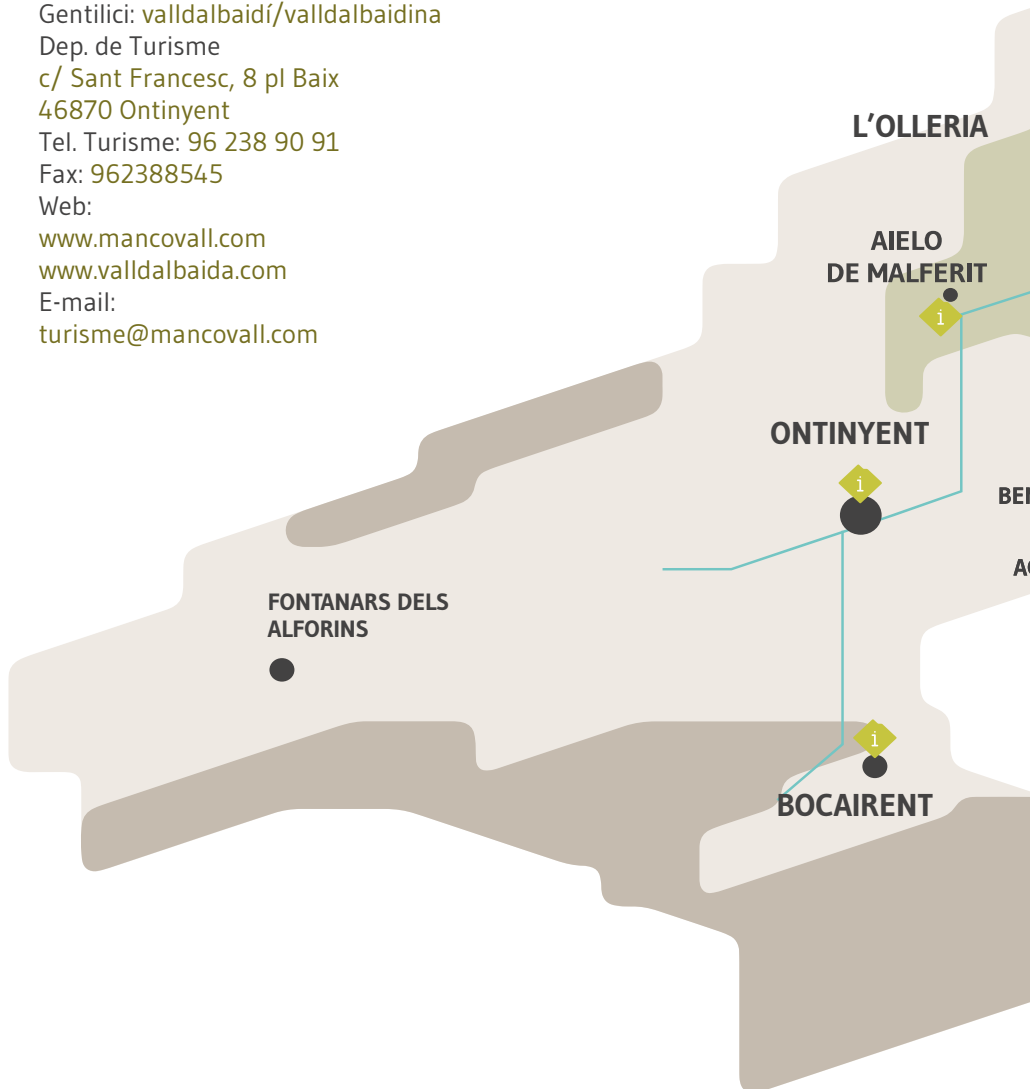
Web:

www.mancovall.com

www.valldalbaida.com

E-mail:

turisme@mancovall.com

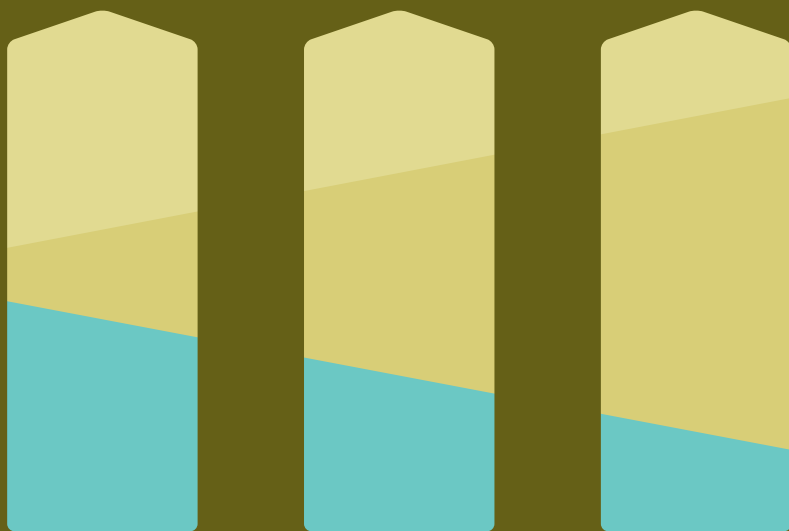

Els pobles de la Vall

La comarca de la Vall d'Albaida, integrada per 34 municipis i situada al sud de la província de València és una joia d'interior que alberga nombrosos atractius culturals i naturals. La seua proximitat amb la costa i amb les capitals de província, fa que la Vall d'Albaida siga un lloc perfecte per fer turisme rural i d'interior.

La Vall d'Albaida està envoltada per la serra de la Mariola, la serra Grossa, la serra d'Agullent, la serra del Benicadell i la serra del Buixarró i està banyada pel riu Clariano i el riu Albaida. Per això es tracta d'una completa comarca que, a més de suposar un gran al·licient mediambiental si desitges desconnectar de la ciutat i gaudir de la flora i la fauna de la zona, també t'ofereix un ric patrimoni cultural i una exquisida gastronomia.

AGULLENT

Població: 2.416 hab.

Térme municipal: 16'24 km²

Altitud: 360 m.

Gentilici: agullentí, agullentina

Tlf. Ajuntament: 96 290 70 80

Webs: www.agullent.es

www.turismeagullent.com

E-mail: auxiliarsecretaria@agullent.org

MONUMENTS

Plaça Major i Ajuntament

Aquesta plaça és a la vegada nucli administratiu i l'escenari de manifestacions festives i culturals, en especial de les festes de Moros i Cristians i de les danses de setembre, que tenen més de 400 anys d'història.

L'ajuntament, que conserva la façana del 1925, va ser construïda amb l'ajuda del Cardenal Reig en el mateix lloc on, des de l'Edat Mitjana hi va haver el forn de la vila.

Molí Fariner s. XV

Després de recórrer tot el centre històric, l'aigua de la Font Jordana donava la seva energia a les rodes del molí fariner. Originari del segle XV, va estar en actiu fins els anys 80 del segle XX. Hui en dia s'ha reconvertit en un allotjament rural i té un museu visitable en el soterrani on es preserva part de la maquinària.

Església de Sant Bartolomé (s. XV-XVIII)

L'Església de Sant Bartolomé és coqueta, perquè te una façana que sedueix sense grans ornamentacions. A l'interior en canvi, la sobrietat és relegada per un altar major amb una decoració d'estil xorigueresc. En aquest altar major de daurats i columnes destaca l'escut municipal en què destaca una agulla que simbolitza l'artesanía de l'espart que es feia des de temps immemorials en aquesta població. A més, el retaule de l'Altar de les Ànimes s'atribueix a l'escola de Joanes.

Covent de Sant Jacint (s. XVI-XVIII)

Les monges de clausura han guardat fins hui els secrets arquitectònics d'aquest edifici clerical que en temps de la Guerra Civil es va convertir en un asil de refugiats republicans. Es tracta d'un convent dominic originari del segle XVI amb un extens claustre. En la capella de la Verge del Roser de l'església, que s'obri a ulls de tot el món en les festes de Moros i Cristians, hi ha pintures atribuïdes a Josep Renau, pare del conegut cartellista.

Safareig i sèquia de dalt

Un immens lledoner et regala ombra si des d'aquest punt camines cap a la menuda ruta circular del barranc de la Font Jordana o si vas caminant cap a les poblacions veïnes. La base i estructura original del safareig públic prové probablement del segle XVII, si bé la sèquia que com a mínim és dos segles anterior.

Parc de la Font Jordana

Passar per Agullent i no visitar aquest paratge és com no haver anat realment a la localitat. Zona de jocs infantils, àrea de passeig i bar-restaurant. Per la font dels

cinc brolladors, que dona nom al parc, emana aigua fresca que naix de les Penyetes i que creua per la sèquia tot el centre històric. Des d'aquest punt parteixen diversos senders senyalitzats que ens acosta a diferents llocs de la serra d'Agullent com la Cava de Pedrera.

Ermita de Sant Vicent Ferrer

Escenari, cada primer divendres de setembre, de possiblement la romeria nocturna més antiga a nivell autonòmic, que des de fa més de 400 anys rememora el milacre de Sant Vicent Ferrer, qui va alliberar al poble de la pesta. Construïda al segle XVIII sobre els fonaments de l'antiga ermita, i al seu costat hi ha un alberg-casa de colònies i un espai de menjar casolà.

Fornet de la Neu

De pedra calcària i morter, aquest pou de neu de xicotetes dimensions, que és visitable, dona testimoni d'una activitat econòmica ja extingida: el comerç de la neu. Rematat amb una volta, està catalogat amb una de les 137 caves censades en el sector Bètic Meridional.

La seua activitat era estrictament local. Sense intervindre en el mercat a gran escala, segons el cronista oficial d'Agullent, El Fornet, ja estava construït a finals del segle XVI, doncs la documentació municipal arreplega la sol·licitud de neu d'Ontinyent a Agullent com a remei terapèutic per a la epidèmia de la pesta que estaven patint.

COL·LECCIÓ MUSEOGRÀFICA

Molí Fariner

C./ José M^è Casanova, 4

Tel: 962 907 080

Horari: concertar visita per telèfon.

En el centre urbà es conserva el Molí Fariner dedicat a moldre tot tipus de cereals. L'edifici del segle XV, dona constància de les infraestructures tradicionals, ja que mantenen el sistema de reg procedent de la Font Jordana, "la neta", lloc on s'esbandeix el blat, l'assegador i el molí, que conserva tota la maquinària per a moldre i classificar el gra. Junt la màquina hi ha una col·lecció d'objectes vinculats amb la vida i el treball del molí.

FESTES I ACTIVITATS ANUALS

Gener: Sant Antoni Abad

Pasqua: El cap de setmana després de Pasqua se celebren les festes de Moros i Cristians en honor a Sant Vicent Ferrer

Maig: Maig Musical

Juny: Ral·li fotogràfic Poble i Natura

Juny: Corpus Christi

Juliol: Cançons a poqueta nit (nit de cantautors)

Juliol: Dimecres a la fresca

Setembre: El primer divendres de setembre se celebra la Nit de les Fogueretes, festa declarada d'Interès Turístic. Al dia següent El Milacre de Sant Vicent Ferrer i el diumenge el dia del Crist de la Salut.

EXCURSIONS

PRV-121, PRV-134, PRV-135

PR-CV 121: Senda *dels Enginyers* - Covalta (16,5km 3h 35min).

PR-CV 134: Agullent – Agres (7,6km 2h 35min)- passant per la Cava de la Pedrera.

PR-CV 135: Senda de *l'Assagador* - Agullent (10km 3h).

Altres excursions

- *La Font Jordana, l'ermita i Fornet de la Neu*
- *La Covalta* (16,8 km 4h)
- *La Cova de les Finestres* (13,8 km 3h)
- *El Torraier* (11'6 km 3h)
- *La font del Patge* (6,8 km 1h 42min)
- *La font de la Maciana* (3,36 km 53min)
- Tram Agullent: Camí d'Alba – Santiago (Xàbia - Santiago)

Forma part de l'itinerari núm. 5 de les rutes de la Vall d'Albaida.

PRODUCTES LOCALS

- Parafina
- Cera
- Gèneres de punt
- Elaboració de pilotes valencianes
- Embotits tradicionals
- Vi

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament: 96 290 70 80

Centre de Salut: 96 291 95 48

Centre Salut Urgències: 96 291 95 10

AIELO DE MALFERIT

Població: 4.599hab.

Terme municipal: 27,08 km²

Altitud: 282 m.

Gentilici: aieloner, aielonera

Tel. Ajuntament: 96 236 30 10

Web: www.aielodemalferit.es

E-mail: registre@aielomalferit.es

MONUMENTS

Fàbrica de Licors

La tradició alcoholera d'Aielo de Malferit es remunta al segle XVIII i hui en dia encara hi ha una destil·leria amb més de 120 anys d'existència, que va arribar a ser proveïdora de la Casa Reial. Si la visites podràs provar la cassalla, licor de cola o llimonet i comprar productes artesanals.

Palau - Castell de Malferit

Declarat Bé d'Interès Cultural, es remunta

al segle XV amb l'arribada dels senyors de Malferit, per als quals tenia una utilitat residencial i defensiva. Des de la seua construcció ha patit nombroses reformes, com la realitzada al s. XVIII que va afectar significativament a la seva estructura, transformant el palau al gust de l'època. Després de la rehabilitació, es va convertir en la seu de l'Ajuntament. En el palau es destaca el rellotge de sol vertical, ubicat en la plaça, que probablement data del segle XIX i compta amb una decoració en baix relleu d'escaiola.

Central elèctrica

Va funcionar des de 1895 fins 1925 i vas ser proveïdora d'energia a poblacions com Ontinyent, Bocairent i l'Olleria. Coberta de teula plana, compta amb una torre que comunica amb les comportes de la sèquia, aprofitant l'aigua que rega els hort

Portal del Carme

Antiga porta d'accés a la vila. De gran valor urbanístic i religiós. Es tracta d'una estada sobre un arc de mig punt i oberta a la població exhibint la imatge de la Verge del Carme amb un tabic de fusta.

Ermita

D'una única nau i rectangular, amb un porxo d'accés tancat, probablement data del primer quart de segle XVIII. Acull les imatges de Sant Joaquím i Santa Ana, així com la del patró Sant Engraci Màrtir. Als seus peus es troba el sepulcre de Maria Inés Orilla Castelló, en què se la descriu com "*...beata professa del Carmen, benefactora d'aquesta capella...*".

Passeig del Eixample

Parc central de la població en què podràs trobar dos edificis singulars: les Escoles Velles i l'Hospital Beneficència. El primer inaugurat en 1930, de planta allargada amb un cos central que divideix les dues parts en què es distribuïa antigament als alumnes, xiquets i xiquetes, tot presidit per la cita de Juvenal "*Men sana, in corpore sano*". Actualment acull el Museu de Nino Bravo. El segon, l'Hospital de la Beneficència, de planta en forma de H. Aquest destaca pel seu enreixat que tanca el recinte, pel seu tractament modernista i la façana principal amb decoracions de restes de ceràmica i rematada amb la imatge de la Concepció

com a mostra evident de la tradició caritativa del poble en temps passats.

Mirador del riu Clariano

Parc de nova construcció que t'ofereix un itinerari per a vianants i paisatgístic al llarg del vessant del riu Clariano i unes magnífiques vistes de la Serratella.

Pont de Baix

Situat sobre el riu Clariano, la seua existència consta ja del segle XVI, constituint l'accés des del casc urbà fins l'horta i la Serratella. Amb gruixuts pilars hexagonals i 5 arcs de mig punt, el barandat i el formigonat són posteriors.

MUSEUS I COL·LECCIONS MUSEOGRÀFIQUES

Museu Nino Bravo

Si eres un admirador de Nino Bravo, no pots deixar de visitar Aielo de Malferit, el poble on va nàixer i que li dedica un museu que recopila tota la seua trajectòria personal i professional.

Es tracta d'un temple ple d'objectes personals, fotografies, vestuari, discografia, retalls de premsa i audiovisuals on "es pot sentir i tocar a Nino" com diu el Llibre de Visites.

L'exposició permanent arreplega els objectes cedits per la família, fans i amics de Luis Manuel Ferri "*Nino Bravo*", així com una gran quantitat de material audiovisual i sonor relacionat directament amb el cantant. La visita finalitza amb la projecció d'un documental sobre la vida, trajectòria artística i professional de Nino Bravo.

Contacte i horaris

Passeig de l'Eixample, s/n
 Contacte: 654 394 296
 ninobravomuseo@hotmail.com
 Horari: Dissabte de 18: 00h a 20: 00h
 Diumenge de 11: 00h a 13: 30h
 De dilluns a divendres cal concertar visita
 Més info en: www.museoninobravo.com

Museu d'història local

Les estàncies més antigues del Palau de Malferit, edificades al segle XV, acullen un recorregut complet per la història del poble. L'exposició està pensada i dissenyada per a instruir i divertir, per a satisfer tant als amants del detall històric com al curios que gaudeix de les anècdotes; per a majors i menuts. Amb un enfocament original però rigorós, el contingut ha estat estructurat en quatre eixos narratius, amb objectes diferents, però complementaris entre si:

Història d'Aielo de Malferit

Un recorregut ordenat cronològicament que comença en la Prehistòria i finalitza al segle XX. Arreplega fets locals i nacionals que foren rellevants per a la localitat, des del punt de vista polític, social o artístic.

Fets destacats

Selecció dels fets més importants de la història d'Aielo de Malferit que en el seu moment suposaren un canvi radical en les vides dels seus habitants.

Biografies

Recorregut per les vides dels personatges més il·lustres del municipi on trobem figures destacades de la política, el deport, la cultura i llegenda popular.

Personatges per a nens.

Amb un tractament gràfic diferent i acompanyats d'uns textos breus i senzills, s'intercalen al llarg de l'exposició personatges de gran mesura, en la silueta dels quals s'expliquen fets i llegendes d'interès per als més menuts.

Contacte i horaris

Pl. Palau, 1
 Contacte: 654 394 296 / 695 796 825
 Horari: concertar visita
 Més info en:
<http://se/tours/museo-historia-local/>

Exposició de ceràmica Elvira Aparicio

La ceramista Elvira Aparicio Llovet donà una extraordinària col·lecció d'obres que ha sigut arreplegada en una exposició permanent en el Palau dels marquesos de Malferit.

La seua tècnica és pràcticament la mateixa que s'utilitzava al segle XVIII. No obstant, les seues obres no són una reedició del passat, sinó una reivindicació del mateix fruit de les seves mans, talent artístic i bagatge cultural com a historiadora de l'art, periodista i docent.

Els Borja i el seu temps

Amb aquesta col·lecció es reivindica la història de la família Borja, que l'artista considera maltractada per una exagerada llegenda negra escrita sense tindre en compte el context històric en què es va viure.

El Principito

La frase més coneguda del Petit Príncep "sols es veu bé amb el cor. L'essencial és invisible als ulls" impregna l'esperit de les peces d'aquesta col·lecció. Perquè per a

Poble a Poble

gaudir-la hem d'involucrar el nostre cor, doncs l'essència de l'art és -sols aparentment- invisible als ulls.

Beneiteres

Els càntirs d'Elvira Aparicio destaquen pel seu contingut, per la història que conta a través dels detalls narratius. Somia peces per voler i per "llegir".

D'altres peces

Alfàbegues, centres de taula, tinters...

Contacte i horaris

Pl. Palau, 1

Contact: 654 394 296 / 695 796 825

Horari: Concertar visita

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad

Segon cap de setmana de febrer: Mig

Any Fester de Moros i Cristians

Dijous anterior al dimecres de Cendra: La Cassoleta

Juliol: festa dels carrers Sants de la Pedra i Portal del Carme

Del 5 al 8 de agost: festes patronals de Moros i Cristians en honor al Crist de la Pobresa i Sant Engraci.

Agost: festa del carrer de Sant Llorenç

SENDERS I RECORREGUTS HOMOLOGATS:

SL-CV 11: senda de l'Ombria (6'8 km).

PR-CV 125: senda de la Solana (16 km).

PR-CV 435: senda del Barranc de la Fos (10,5 km).

PRODUCTES LOCALS

- Vidre
- Vímet
- Vara i barbat

- Confecció de gèneres de punt
- Tèxtil de la llar
- Destil·leria de licors artesanals
- Embotit

TELÈFONS D'INTERÉS

Tourist info Aiello De Malferit

654 394 296 - 695 796 825

Museu Nino Bravo.

Ajuntament De Aiello De Malferit

654 394296 - 695 796 825

Ajuntament. Centraleta / Registre

96 236 30 10

Policia Local

609 310 888 – 626507182

ENLLAÇOS D'INTERÉS

turismo.aielodemalferit.es

www.museoninobravo.com

AIELO DE RUGAT

Població: 160 hab.

Terme municipal: 7,66 km²

Altitud: 267 m.

Gentilici: aielí, aielina

Tel. Ajuntament: 96 289 71 29

Web: www.aieloderugat.es

E-mail: secretaria@aieloderugat.es

MONUMENTS

Nucli urbà

El seu origen es remunta a una antiga alqueria musulmana.

Església de l'Assumpció

Data del S. XVIII, el seu campanar és de planta quadrada i presenta dos cossos. Destaca el rellotge de sol inclòs en la ruta dels rellotges de sol comarcal (Itinerari 2).

Castell d'Aielo de Rugat

Fortificació musulmana que compta amb un aljub d'aigües en bon estat de conservació. Els espessos murs, encara en peu, ens donen una idea de les dependències d'aquest castell en què Jaume I va sofrir una emboscada de mà del Cabdill àrab Al-Azraq. Des d'aquesta edificació pots descobrir unes magnífiques vistes del Benicadell, la Serra Grossa i el Mondúver.

FESTES

A mitjans de Gener: Sant Antoni Abad

Febrer: Carnaval

Segon cap de setmana d'agost: festes patronals i Moros i Cristians en honor a l'Assumpció.

EXCURSIONS

SL-CV 43:

Aielo de Rugat (5'3 km 1h 45 min)

Altres excursions:

- La Ruta de Jaume I amb el castell
- Ruta de Jaume I: senda morisca de la Vall d'Albaida
- A les fonts: de Pasta, de Mollana, de la Penya de l'Hedra i de Ferri
- La bassa de Villagrasa
- Les penyes Llúcies i caseta del Magre
- El Tossal - La penya de l'Hedra

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes de la Vall d'Albaida.

PRODUCTES LOCALS

- Productes agraris

ALBAIDA

Població: 6.235 hab.

Terme municipal: 36 km²

Altitud: 317 m.

Gentilici: *albaidí, albaidina*

Tel. Ajuntament: 96 290 09 60

Tourist info: 96 239 01 86

Web: www.albaida.es

E-mail: alcaldia@albaida.es

recepcio@albaida.es

albaida@touristinfo.net

MONUMENTS

Palau Marquesal dels Milà i Aragó

El palau es troba situat a la plaça Major, presidint l'accés al Clos de la Vila (antic recinte murallat). Està format per tres torres i fou construït en tres fases, entre el 1471 i el 1610 sobre muralles del segle XIII. Es tracta de l'edifici més singular i emblemàtic d'Albaida, símbol de l'antic poder feudal, transformat ara en un espai públic des de 1992, adquirit per l'Ajuntament.

Les sales del palau estan decorades amb pintures barroques realitzades per Bertomeu Albert al segle XVII. Destaquen al saló del Tron i de la música, la sala blanca i el dormitori del marquès. A més de les pintures d'Albert, en la zona noble del palau, cap destacar l'espectacular sala gòtica, que formaria part d'una antiga casona del segle XIII pertanyent al senyor feudal Conrad Llança; i en la zona oest, entre la torre de ponent i la del mig, trobem el Museu Internacional de Titelles i l'Oficina d'Informació Turística.

En 1995 va començar un procés de rehabilitació i restauració integral que permet tornar al poble un espai que durant molts anys li va ser inaccessible. Adossada al palau trobem la Porta de la Vila, un arc de mig punt construït a l'any 1460 i que tancava l'accés al Clos de la Vila.

Altres elements que s'han de destacar són; l'arc del segle XVIII, que dona accés a l'església i que conserva part de la decoració barroca d'un antic calvari de càmera, la torre guaita del segle XIII en l'avinguda Fora-Fora i els diversos escuts de les famílies que han viscut en el palau, els quals trobem distribuïts en la façana.

Església Arxiprestal Ntra. Sra. de l'Assumpció:

Rendeix culte a la patrona d'Albaida: La Mare de Déu del Remei. Aquest monumental edifici començà a construir-se en 1592 i finalitzaren la construcció en 1621. Construïda sobre els antics murs d'una església romànica del segle XIII, d'estil gòtic renaixentista, encara que les reformes posteriors del s. XVII, feren que adoptara una línia neoclàssica. Si visites el seu interior descobriràs obres de l'escultor neorealista Galarza, el retaule de l'altar major i El lliç imperial de la Mare de Déu d'Agost de Pere Foix (s.XVII) i diverses obres de l'il·lustrador José Segrelles que decoren les llunetes, l'altar major i la capella del Baptisme.

Campaners y campanar d'Albaida

Albaida és l'únic poble de la Comunitat Valenciana que des del segle XIII ha conservat el Toc Manual de Campanes ininterrompuda i diàriament. Una tradició Declarada Bé d'Interès Cultural Immaterial (BIC) des de 2013 i en 2019

el Toc Manual de Campanes ha sigut reconegut per la UNESCO com Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat. Al llarg de l'any més de 3.200 tocs, voltejos i repics es realitzen de forma manual des del campanar de l'església arxiprestal de l'Assumpció.

En l'actualitat es treballa per adequar l'escola de campaners i posar en marxa el Museu Internacional del Toc Manual de Campanes.

El campanar d'Albaida es pot visitar amb visita guiada prèvia contractació en la Tourist info.

Porta Major i barbacana de San Cristòfol.

Es tracta de l'única porta existent en època andalusí a la qual es va afegir durant els segles XIV o XV un mirador o barbacana amb caràcter defensiu. Consta d'un mur baix, amb forma de trapezi, que està adossat a la muralla i que servia de punt de vigilància per controlar l'accés al Clos de la Vila.

De l'antiga muralla d'Albaida també forma part la torre guaita del segle XIII que es troba en l'avinguda Fora-Fora.

Porta de València o Aljorj

D'estructura molt similar a la porta de la Vila que troben en la plaça Major junt a l'antic edifici de l'ajuntament de 1903. Es tracta d'un arc de mig punt en la seva cara externa i altre escarser per la cara interna. Al llarg dels segles XIV-XV tancava l'accés a la vila des del Raval Jussà per evitar possibles atacs durant la nit. Utilitzant aquesta porta arribaven a Albaida els viatgers que seguien el camí Reial de València.

La peculiar forma actual d'aquest arc es deu a què en 1601 es picaren els estreps per a poder fer l'accés als carruatges del marqués.

L'Aljorf i l'Església de la Nativitat

Antiga alqueria morisca reedificada del segle XVII. La seua església data del segle XVIII i està construïda sobre una antiga mesquita. De planta de creu llatina disposa de tres capelles laterals. L'àbsida del presbiteri està decorat amb pintures de l'Antic Testament.

En l'Aljorf també es troba l'ermita del Roser del segle XIII, la bassa de l'Horta d'origen islàmic, la font, el safareig i el conjunt que forma el pont del Molí de la Creu i el pont de ferro del ferrocarril.

Fonts del barri de Sant Antoni i del Lleó.

Situades al costat de la glorieta d'Albaida i molt a prop del convent dels pares caputxins i del mercat municipal. Es tracta de dos fonts alienes, però totalment diferents. La primera de 1789, està presidida per uns peixos entrellaçats i d'estil barroc. La segona, de 1884, té un lleó de bronze i és d'estil eclèctic. Ambdues tenen 12 brolladors i formen un safareig cobert.

MUSEUS

Casa Museu José Segrelles

El museu guarda la col·lecció antològica més important d'aquest pintor i il·lustrador universalment reconegut. Des dels inicis amb retrats familiars fins un oli pòstum "El Pentecostés", obra mestra dels seus temes místics. En el museu destaca la biblioteca, amb més de 10.000 volums i l'estudi del pintor.

El Quijote, La divina comedia de Dante o Las mil y una noches, són algunes obres que José Segrelles il·lustrà. Aquesta casa, dissenyada i construïda per ell mateix el 1943, és actualment una casa-museu que significa un acostament a l'art de José Segrelles i la seua genial figura.

Així al llarg de la casa i gràcies a les més de 150 obres originals del pintor que acull en les seues estances, aniràs descobrint la manera de viure i la forma de ser del pintor Jose Segrelles (1885-1969). T'aproparàs al seu univers; com pintava i il·lustrava, que feia quotidianament, que llegia, la música que escoltava.

Plaça Pintor Segrelles,13

Tel. 96 239 01 88

Obert de dimarts a diumenge de 10:00 a 13:00 hores

Dilluns i festius, tancat

Exposició Permanent de Betlems i Diorames

Plaça Pintor Segrelles,19

Tel. 96 239 01 86 - 607 20 19 70

Dilluns i festius tancats

Dimarts, dijous i divendres 09:00 a 14:00 i de 16:00 a 19:00

Dimecres de 09:00 a 14:00

Dissabte i diumenge de 10:00 a 14:00

Museu Internacional de Titelles d'Albaida (MITA)

Instal·lat en la Torre de ponent del Palau dels Milà i Aragó, va ser inaugurat en 1997 i alberga una completa col·lecció de titelles provinents de tots els continents.

Es divideix en tres plantes, on podràs trobar:

En la planta baixa; la recepció, el Tourist Info, els *Nanos i Gegants* de la localitat,

la maqueta de l'Albaida Medieval i una tenda en què podràs adquirir productes relacionats amb el museu.

En la primera planta; es troben les tradicions més importants d'Europa, Àsia i Àfrica. La part oriental està representada per titelles d'Indonèsia, Pakistan, Turquia, Xina, etc. Es tracta de manifestacions antigues en la cultura d'aquests països i moltes d'aquestes estan en la llista del Patrimoni Immaterial de la Humanitat de la UNESCO.

En la segona planta; hi ha una sala dedicada a les companyies valencianes i espanyoles. Destaca "La Tradició Popular", representada pels titellaires de guant vinculats als teatres ambulants es representaven amb peces còmiques en les places i carrers dels pobles. La segona sala està dedicada al cine i la televisió, ací es poden contemplar, entre altres, els guinyols de Les notícies del guinyol de Canal+ i Cuorelandia de Canal 9, els personatges de Gomaespuma, els Caragolímpics de plastilina o els autòmats de principis del segle XX de Francisco Sanz.

Plaça Pintor Segrelles,19

Tel. 96 239 01 86 - 607 20 19 70

Dilluns i festius tancats

Dimarts, dijous i divendres 09:00 a 14:00 i de 16:00 a 19:00

Dimecres de 09:00 a 14:00

Dissabte i diumenge de 10:00 a 14:00

Palau dels Milà i Aragó

Plaça Major s/n

Visita guiada prèvia concertació en la

Tourist info 96 239 01 86 - 607 20 19 70

Campanar d'Albaida

Plaça Pintor Segrelles s/n

Visita guiada prèvia concertació en la

Tourist info 96 239 01 86 - 607 20 19 70

info@campanersalbaida.es

Contacte: Antonio Berenguer: 617 030 616

FESTES

- **Gener:** festes del Barri de Sant Antoni
- **Febrer:** Carnestoltes
- **Maig:** festes de la Santa Creu i romeria a la Covalta
- **Juny:** festes del Corpus Christi (segons cau la Setmana Santa)
- **25 de juliol:** fira de Sant Jaume d'Albaida
- **Entre el 3 i el 6 de agost:** festes de Sant Domingo de Guzmán en el Barri de l'Aljorj
- **Del 29 de setembre al 11 d'octubre:** festes patronals dedicades a la Verge del Remei. El dia 7 es la Festa de la Verge del Remei, i des del dia 8 fins el 11 es celebren les Festes de Moros i Cristians, amb l'entrada i les Ambaixades.
- **12 de octubre:** festa del barri del Pilar.

EXCURSIONS

- La Casa el Clau
- La Covalta
- Molins d'aigua: molí de les Palanques, molí de Baix o molí Nou, molí de Dalt i molí de Penalba
- Per les nostres muntanyes: el alt de la Creu, la serra Grossa, l'alt del Benicadell
- Ruta Sèquia del Port
- Ruta de Jaume I en la Vall d'Albaida
- Ruta dels Borja

PRODUCTES LOCALS

- Tèxtils para a la llar
- Elaboració de cera de manera artesanal
- Nous i rovells al fondant

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament: 96 290 09 60

Alcaldia: 96 290 09 60

Centre d'Informació Juvenil:
96 290 09 60

Tourist Info: 96 239 01 86 - 607 20 19 70

Policia Local: 96 290 13 56
629 70 71 86 (mòbil 24h)

Guardia Civil: 96 290 14 66

Centre de Emergències: 112

Centre de Salut "Dr. Estanya":
962919510

Creu Roja Local: 96 290 05 75

AFMAVA: 96 239 81 93

Taxi Mensalcón: 96 290 08 08

Llar del Jubilat: 96 290 00 29

Casa Museu del Pintor Segrelles:
96 239 01 88

Parròquia Ntra. Sra. de l' Assumpció:
96 290 15 65

ALFARRASÍ

Població: 1.175 hab.

Terme municipal: 6,4 km²

Altitud: 217 m.

Gentilici: *alfarrasiner, alfarrasinera*

Tel. Ajuntament: 681 194 418

Web: www.alfarrasi.es

E-mail: administracio@ajuntamentalfarrasi.es

MONUMENTS

Església de Sant Jeroni

Data del s. XVIII i mostra una nau coberta per una volta de mig canó amb llunetes i recolzada entre contraforts.

A l'interior destaca l'altar major, les pintures de Joaquin Oliet i les petxines que trobaren Sant Gregori Magne, Sant Agustí, Sant Ambrosi i Sant Jeroni.

La porta és allindada i està emmarcada per carreus. A l'exterior destaca el seu campanar de planta quadrangular de

quatre cossos, construït amb un maó de maçoneria i sòcol de pedra, rematat on es troben les campanes.

Ermita del Crist de l'Agonia

Senzilla i austera construcció de l'any 1739. Es caracteritza per la seva planta hexagonal, amb una cúpula i quatre capelles, s'accedeix per un calvari de xiprers, les casetes foren construïdes en 1961, encara que l'entorn fou habitat en l'any 2001. Des de l'ermita podràs observar

Poble a Poble

unes boniques vistes de les serres que envolten el municipi.

Paratge de La Venta i centre històric

A un quilòmetre del municipi fluïx el riu Albaida, està regat succintament pel riu Clariano, encara que amb menor cabal que en anys anteriors; anys en què el pareje de "La Venta", hui perfectament restaurat per a ser visitat, assistia a un continu succeir de dones que llavarien la roba a l'aire lliure.

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad

Diumenge de Pasqua: Festa de l'Angelet de la Corda

Juny: Corpus Cristi

Tercer cap de setmana d'agost (aprox.): festes patronals i de Moros i Cristians en honor a Sant Roc, la Santa Creu i el Crist de l'Agonia

22 de novembre: Santa Cecília

EXCURSIONS

- Ermita del Crist de l'Agonia i la Venta
- Camí del Cid - Etapa 56:

Xàtiva - Ontinyent

- Ruta dels 4 pobles del Riu (Alfarrasí, Benissuera, Sempere i Guadasséquies)

Forma part de l'itinerari núm. 2 de les rutes de la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Oli d'oliva Verge
- Productes agraris

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament d'Alfarrasí:

96 229 21 75 - 618 194 418

Centre Mèdic: 96 224 99 82

Farmàcia: 96 229 72 23

Polícia Local: 676 471 471

ATZENETA D'ALBAIDA

Població: 1.169 hab.

Terme municipal: 6,10 km²

Altitud: 450 m.

Gentilici: atzenetí, atzenetina

Tel. Ajuntament: 96 235 91 61

Web: www.atzenetadalbaida.com

E-mail: adl@atzenetadalbaida.es

MONUMENTS

La Font dels "Veintiún Chorros"

De fonts públiques monumentals es conserva, però sense emanar aigua potable, la font dels "Vint-i-un Xorros". La font està formada per vint xorros de bronze i un principal que ix de la boca d'una esquemàtica cara de lleó, llaurada en pedra d'Atzeneta i encastada al centre de la paret de la font. Presideix a la paret un mosaic devot de rajoles dedicades a Sant Antoni Abad. Segons estudis de la zona, la

font devia existir ja en temps dels moriscs, però foren els atzenetins del S. XVIII qui la embelliren perquè fora l'admiració dels transeünts del camí reial en aquell temps. Junta a la font existeix un abeurador que antigament s'utilitzava per a donar de beure als animals.

Antigues Escoles Municipals; actual sala de plens (S. XX)

L'obra, que data d'entre els anys 1927 i 1928, es va executar baix la supervisió i projecte de l'arquitecte escolar de la província Josep Corte Botín. Era un aulari sobri i simètric, amb aules dobles i simètriques, amb aules i servicis separats, per a xiquets i xiquetes. La planta és rectangular i la decoració austera, amb murs de maçoneria i pedra calcària local per als sòcols, cantoneres i llindars de les finestres.

El tipus de coberta en quatre variants finalitzant en un potent voladís, i la composició simètrica del conjunt, li ofereixen un aspecte singular i representatiu a l'edifici. Recentment l'edifici ha sigut rehabilitat per a transformar-lo en una sala de plens que encara conserva la coberta original, les bigues de fusta i bastiments metàl·lics.

Temple parroquial de Sant Joan Baptista (segle XVIII)

L'església es va edificar entre els anys 1719 i 1728 per a reemplaçar una vella església morisca del S. XVI, localitzada en el carrer de les Ànimes, sobre el solar de l'antiga mesquita. En 1721 es va traslladar la imatge del Santíssim Sacrament i altres imatges com el Sant Joan Baptista (1625), o un San Roc (S. XVII) que encara conserven. El retaule major d'estil barroc (1742-1745) es va destruir l'any 1936 i l'actual imita l'estil. L'església té un xicotet museu parroquial. Es tracta d'un edifici d'una única nau central, sense creuer, amb huit capelles entre contraforts i un presbiteri rectangular a base d'astrucs, rocalla daurada, capitells i entaulaments.

Sèquia de l'Aigua del Port

Es tracta de la sèquia mare o canal principal d'un sistema de reg dels temps de Al-Ándalus (segle IX, possiblement anterior al 929), que a través dels seus 4000 m de longitud proporcionava aigua als horts d'Atzeneta, Albaida i el Palomar.

Al llarg del seu traç, baix d'Atzeneta, s'alineaven alguns molins.

Disposa d'un seguit de safareigs públics i portelles oberts en la part posterior de les cases que permeten llavar i escurar sense eixir de casa. El passeig de la sèquia discorre entre horts i jardins de l'antiga fundació de la família Roses.

Ermita del Santíssim Crist de la Fe (segle XIX)

En 1708 mossèn Josep Gironès va impulsar la construcció d'un calvari amb una capella dedicada al Santíssim Crist, que es venerava abans en l'església. El 5 de Maig de 1709, se celebrà la primera missa i es beneïren l'ermita, la imatge del Crist i les creus de la devoció pel Crist, en 1772, el mateix capellà va regalar una nova imatge, l'actual, en substitució de la vella.

En els anys 1756-1762 es va derivar la vella ermita i es va construir una nova planta, que donaria lloc a un tercer edifici d'estil neogòtic, que acusa sobretot en la decoració interior.

Font de La Solana

Es tracta d'un lloc forestal d'oci que forma part del Paratge Protegit de L'Ombria del Benicadell situat a uns 200 metres del casc urbà, accessible en cotxe i a peu per la pista forestal que a l'àrea recreativa de la Font Freda. Disposa de bancs, taules i una font.

Parc 9 d'Octubre

El parc és un àrea recreativa situada en un entorn privilegiat, als peus de la Serreta dels Pins. És el punt d'encontre de grans i menuts, que s'acosten allí cada dia per a jugar, parlar o simplement passar una bona estona.

El parc també acull gran part de les celebracions festives, culturals i d'oci que tenen lloc en la localitat. Compta amb mobiliari de jocs per a menuts, un parc del deport per a la gent de més edat, una gran explanada amb porteries, una tirolina i algunes fonts.

MUSEUS

Museu de les Artesanies d'Atzeneta:

Pedra, campanes, espart

C/ Verge dels Desemparats, 46-48

Tel. 96 235 91 61 (concertar visita)

Es tracta d'una col·lecció museogràfica dedicada als treballs artesanals del municipi, des de l'espart documentat ja en època musulmana, passant pel treball en pedra (s. XVII), i finalitzant amb el llinatge dels campaners Roses i la fosa en bronze mundialment coneguda. D'entre les peces exposades destaca la part instrumental el mesurament i afinació de campanes. La col·lecció s'ubica en l'edifici de l'antic safareig-escorxador de la dècada de 1930, construït pel prestigiós arquitecte valencià, Javier Goerlich Lleó. La recent restauració del llavador permet circular per damunt d'una làmina de vidre conformant un espai obert en què es realitzen exposicions temporals, tallers d'espart, etc.

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad

Setembre: festes de Moros i Cristians (segon cap de setmana de setembre) i festes patronals dedicades al Crist de la Fe, la Verge del Rosari i San Roc (tercer cap de setmana de setembre)

EXCURSIONS

PR-CV 222: senda Alta del Benicadell i Nevera.

PR-CV 222: senda alta del Benicadell (11'1 km 4h).

Altres excursions:

- La ruta de l'Aigua: naixement de la sèquia del Port
  - El recorregut a peu de la sèquia del Port
  - Barranc d'Atzeneta. Ruta ambiental i paisatgística de l'àrea de ribera del barranc d'Atzeneta
  - SL-CV 118, Ruta del Castell i altres joies del Patrimoni Rural d'El Palomar
  - Alt del Pare Sant
  - A la serreta dels Pins i de la Creu.
  - Al Mirambé
  - A les fonts: Freda, de l'Arrier, de l'Anoueret, del Meler i de l'Ordenari
  - Al corral de Diego i Penalba
- Forma part de l'itinerari núm. 4 de las rutes de la Vall d'Albaida.

PRODUCTES LOCALS

- Talles de pedra
- Espart
- Campanes

BÈLGIDA

Població: 640 hab.

Terme municipal: 17,39 km²

Altitud: 264 m.

Gentilici: belgidà, belgidana

Tel. Ajuntament: 96 290 10 74

Web: www.belgida.es

E-mail: adl@belgida.es

MONUMENTS

Plaça de la Constitució

Situada al centre històric del municipi. En la plaça trobaràs una font que va ser construïda en 1884 així com la Casa Consistorial. Dins d'aquest edifici destaca un retaule que commemora el primer centenari de la batalla del Raboser.

Església de Sant Llorenç Màrtir

L'església primitiva ja existia al segle XIV. A l'interior destaca la capella del "Ecce Homo" del S. XVIII, amb una decoració d'Espinosa i Orrente.

Torre de l'Antic Palau

Està situada en el carrer de la Presó i encara que es desconeixen les dates exactes de la construcció, es creu que és de finals del S. XIV, en l'actualitat es conserva una torre de planta rectangular.

Font del Grapat

Les seues aigües provenen de les filtracions de l'horta Nova de Carrícola. Consisteix en un espigó de maçoneria de les dimensions exactes per al recolzament de dos canelles de ferro.

A l'esquerra de la font s'ha construït una àrea d'oci. Recentment s'ha recuperat una senda que uneix les dos fonts, la del Grapat amb la font de Baix, convertint-se en un entorn molt bonic per als visitants.

Font de Baix

El naixement es troba a 6'38 metres sobre el llit de la riera. Una estreta galeria de pedra en sec condueix les seues aigües a l'exterior, abocant-se per dos canelles de bronze.

Aquesta font ha sigut restaurada recentment i s'ha construït una zona d'oci convertint-se així en un paratge molt acollidor.

Parc d'Enric Valor

Parc dedicat a l'escriptor Enric Valor. El parc té dues zones enjardinades, una zona infantil i una zona adaptada per a la realització de cerimònies, concerts i espectacles.

Ermita de Sant Antoni Abad

L'ermita es va construir en 1721 i està situada a 300 metres del municipi. En l'ermita se celebra la festa de Sant Antoni Abad el dia 17 de gener.

MUSEUS

Museu arqueològic

Ubicat en la Torre del Palau, està dedicat a Don Mariano Jornet Perales. En ell es poden veure peces trobades en el terme municipal del període Eneolític, Morisc i Iber Romà.

Direcció: c/ Presó nº1

Tlf: 96 290 10 74 (concertar visita per telèfon en horari de 8:00 a 15:00 h.)

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad

Febrer: Se celebra San Blai, el dia de Sant Ramón Nonat (diumenge abans de Carnaval), i "la Setmana de l'Enfarinà" (entre aquest dia i el de Carnaval), dissabte de Carnaval i eixe mateix cap de setmana se celebra la Dansà

Del 8 al 13 d'agost: festes patronals a Sant Llorenç, la Santíssima Trinitat i l'Ecce Homo

EXCURSIONS

Forma part del itinerari núm. 4 de les rutes per la Vall Blanca.

- Ermita de Sant Antoni Abad
- Font del Grapat
- Font de Baix
- Font Freda

PRODUCTES LOCALS

- Productes agraris

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament de Bèlgida: 96 290 10 74

BELLÚS

Població: 302 hab.

Terme municipal: 9,5 km²

Altitud: 180 m.

Gentilici: belluser, bellusera

Tel. Ajuntament: 96 229 31 04

Web: www.bellus.es

E-mail: bellus_ayt@bellus.es

MONUMENTS

Església parroquial de Santa Ana

L'església parroquial de Santa Ana presideix la plaça de l'església del municipi. L'edifici va ser construït en el segle XVIII, ampliada la capçalera al segle XVIII, i finalment reformada en l'estil actual en l'any 1940. En el lateral de l'evangeli s'alça el campanar de tres cossos i remat. A l'interior descobriràs una única nau coberta amb una volta de canó rebaixat amb capelles entre els contraforts decorats amb

estil toscà i cor alt als seus peus. L'altar està presidit per un retaule barroc amb la imatge de la titular Santa Ana.

Ermita del Crist de la Bona Mort

L'Ermita del Crist de la Bona Mort fou edificada en 1935 sobre l'antic edifici de finals del segle XVIII. La façana destaca pel seu estil neogòtic, amb porta i finestra de mig punt alineada i coronada per un campanar d'espadanya.

L'interior acull una imatge escultòrica en fusta de l'any 1941 del patró de la localitat, el Crist de la Bona Mort, en honor a ell, celebren les festes en el mes de setembre, amb una espectacular i singular processó on participen els tiradors de coets

Torre feudal

La Torre feudal, el Palau dels Bellvís o Torre del Moro tenen el seu origen en la esvelta torre d'època medieval construïda en tapià musulmà en el s.XIV. Edificada pels Lúria, primers senyors de Bellús, els seus successors els Bellvís de Bèlgida afegiren noves construccions en la torre medieval, fins a convertir el conjunt en una casa-palau en els segles XVI-XVIII.

Com a curiositat, l'edifici fou visitat personalment per Felip II d'Espanya (I de València), en un dels seus viatges durant el qual es quedà a menjar amb tota la cort que l'acompanyava. Actualment està restaurat i és visitable. Des de la seva terrassa podràs admirar unes magnífiques perspectives de la Vall d'Albaida i del paratge de l'*Estret de les Aigües*.

Cova gran de La Petxina

La Cova Gran de La Petxina és un abric natural prehistòric declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. La Cova Gran i la menuda de La Petxina junt amb la Cova Negra de Xàtiva, donaren resguard als primers Neandertals. Prova d'això són les restes trobades i les pintures rupestres que es conserven. Els dos abrics de Bellús estan protegits i convertits en museus que podràs gaudir amb visites organitzades.

La canal

La canal de la font de Bellús és un conjunt hidràulic d'època musulmana (S. VIII-XIII), declarat Bé d'Interès Cultural. Es tracta d'una conducció d'aigües realitzades amb canonades de fang que durant més de mil anys transportava l'aigua a través de 7km fins a la ciutat de Xàtiva.

FESTES

Segon i tercer cap de setmana de

setembre: festes patronals a Santa Ana i al Crist de la Bona Mort, així com als Sants de la Pedra Abdó i Senén.

26 de juliol: festa a la patrona Santa Ana.

EXCURSIONS

Forma part de l'itinerari núm. 2 de les rutes per la Vall d'Albaida

- Sender Local de Bellús a l'Estret de les Aigües
- La cova de La Petxina i la Cova Negra, declarades Patrimoni de la Humanitat
- Àrea recreativa de l'antic balneari de Bellús

PRODUCTES LOCALS

- Embotits
- Productes agraris de temporada

BENIATJAR

Població: 290 hab.

Terme municipal: 11,53 km²

Altitud: 417 m.

Gentilici: beniatgí, beniatgina

Tel. Ajuntament: 96 235 81 50

Web: www.beniatjar.es

E-mail: ajuntament@beniatjar.org

MONUMENTS

Parròquia de Nostra Senyora de l'Encarnació

Data del s. XVII, concretament de 1689, encara que des de 2005 viu un procés de restauració integral que ha permès recuperar elements estructurals i ornamentals que s'havien perdut al llarg del temps. El campanar presenta dos cossos amb rematada.

Castell de Carbonera

Es tracta d'un antic castell ubicat sobre un turó rocós de la vessant nord de la Serra de Benicadell del que sols queden les restes de les muralles, alguna torre que va servir de contrafort i de l'aljub. De totes elles, les muralles millor conservades estan a la cara nord. Està construïda amb pedra calcària, segons la tècnica de maçoneria acarada, buscant la cara plana i inclús lleugerament treballada. Va tindre gran importància al segle XIII.

Quan els castells de la Vall d'Albaida exercien els seus dominis sobre diferents alqueries; Al de Carbonera pertanyia a Bèlgida, Otos, Beniatjar, El Ràfol de Salem o Salem, entre altres. Segons Abel Soler, el topònim mossàrab fa referència a l'explotació de recursos forestals (producció de carbó). En 1287 fou lliurat, junt amb el de Rugat, a Bernat de Bellvís (sg Escolano). Ja en 1339, el castell estava destruït. (Font: Caixa Ontinyent)

Ruta del Cid i del Castell de Carbonera

Espectacular ruta d'extremada bellesa i singularitat que transcorre per l'ombria del Benicadell (emblemàtica muntanya anomenada Peña cadieila en el cantal del Mio Cid). El castell de Carbonera era una fortalesa àrab que fou conquerida i reconquistada per Rodrigo Diaz de Vivar des d'on vigilava i controlava els quatre punts cardinals.

Calvari

Es troba en la part més elevada del poble i ofereix unes espectaculars vistes de la Vall d'Albaida. Es troba situat en la plataforma on s'ubica una antiga torre vigia (el Castellet), de la que hui sols queden les traces en el sòl. Les estacions del Calvari del s. XIX foren destruïdes en 1936, i posteriorment recuperades en 1989 en el tricentenari de la construcció de l'edifici de l'església. En el mateix es trobava un grandios pi pinyer que era l'emblema del municipi en el seu escut i va ser talat després de la Guerra Civil. Hui es troba ja crescut un exemplar de la mateixa espècie.

Pont del Moros

Paratge singular i àrea recreativa on es troba un antic i xicotet pont que servia per a travessar el barranc.

Nevera

Espectacular pou de neu que es troba en plena serra del Benicadell, prop del cim.

FESTES

Setmana anterior a la Setmana Santa

(Setmana de Dolor): Septenari a Ntra. Sra. dels Dolors, amb gran riquesa de cants i litúrgica, que se celebra ininterrompudament al menys des de 1688.

Dissabte més prop al 25 de març: festa en honor a Ntra. Sra. de l'Encarnació, patrona del municipi, amb cassoles populars en el carrer.

Dimarts Sant: la Salpassà

Segon dia de Pasqua: Recollida de l'oli per al Sr Retor.

Última setmana d'agost: Festes Patronals en honor a San Roc, el Stm. Crist del Consol, la Assumpció i la Divina Aurora.

Pont de la Puríssima: Festa de Santa Cecília, que celebra la Societat Musical

25 de desembre: Festa de l'Aguinaldo

EXCURSIONS

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes per la Vall d'Albaida.

- Les Fontetes
- El Pont dels Moros

PRODUCTES LOCALS

- L'oli d'oliva és de gran qualitat

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament: 96 235 81 50

ENLLAÇOS D'INTERÈS

www.beniatjar.es

BENICOLET

Població: 605 hab.

Terme municipal: 11,3 km²

Altitud: 241 m.

Gentilici: benicoletà, benicoletana

Tel. Ajuntament: 96 283 01 20

Web: www.benicolet.es

E-mail: administracio@ajuntamentbenicolet.org

MONUMENTS

Centre Històric

Propi d'un poble humil i llaurador, podem trobar l'església de Sant Joan Baptista, el carrer d'en Mig, utilitzada per a competicions de pilota valenciana en la modalitat de raspall o el monument en record de la Poassa, un antic abeurador comunitari per al bestiar.

Església de Sant Joan Baptista

Data del s. XVII i compta amb una única nau de dos capelles entre els contraforts. Destaca la decoració clàssica de les pilastres i el campanar i de dos cossos de planta quadrada.

Font Vella

Lloc on antigament les dones del poble feien la beguda i arreplegaven aigua per a ús domèstic. Actualment està restaurada i habilitada amb taules i cremadors per a fer barbacoes o paelles amb llenya.

Riuraus

Recentment Benicolet ha recuperat tradicions dels seus avantpassats que li donen sentit al que és hui en dia. És el cas de la Festa de l'Escaldà de la Pansa. Una tradició que es remunta als inicis del segle XIX com un procediment mitjançant el qual es fan panses del raïm de moscatell. En la part baixa de la serra de Benicolet trobaràs una mostra dels riuraus antics.

Si visites Benicolet durant la Festa de l'Escaldà de la Pansa viuràs dues jornades intenses on tots ixen al carrer per gaudir de música, tallers, gastronomia, xerrades d'experts en riurais i com no, d'escaldà.

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad

Dijous anterior al dimecres de Cendra:

Cassoles (d'arròs amb costra) en la serra.

Juny: Sant Joan Baptista

Primer cap de setmana d'agost: festes patronals dedicades a la Immaculada, la Divina Aurora i el Crist de la Fe amb desfilades de Moros i Cristians

Segon cap de setmana de setembre:

festa de l'Escaldà de la Pansa

1 d'Octubre: festa de la Verge del Rosari

EXCURSIONS

- Àrea recreativa de la Font Vella
- Ruta eqüestre, el Mas de Xetà
- Ruta de les Fonts i dels Forn de cal. Forma part de l'itinerari número. 3 de les rutes de la Vall d'Albaida.

PRODUCTES LOCALS

- Productes agraris

BENIGÀNIM

Població: 5.695 hab.

Terme municipal: 33,44 km²

Altitud: 150 m.

Gentilici: beniganí, beniganina

Tel. Ajuntament: 96 292 00 02

Web: www.beniganim.es

E-mail: registre_entrada@beniganim.org

MONUMENTS

Església de Crist

És la més antiga de la comarca i està construïda sobre ciments de la Mesquita del Benigànim àrab. En ella trobem una gran diversitat d'estils romànics: Torre Romànica, procedent de la originària església d'aquest art, que fou derruïda i substituïda per la volta gòtica de 1391 i creuer d'estils Barroc, construït durant la primera meitat del segle XVIII, on destaca la magnificència dels fresc, així com la ceràmica de Manises.

Església Parroquial de Sant Miquel

D'estil renaixentista, va ser construïda entre 1602 i 1637 coincidint amb l'emancipació de Xàtiva i el nomenament de Vila-real. Fou el símbol del pensament, l'esperit i el progrés del Benigànim d'aquell temps reflectint l'idealisme dels beniganíns. Cal destacar la torre campanar, també de base octogonal i 45 metres d'altura.

Església de la Puríssima i la Beata Inés

L'església conventual de les Agustines, va ser construïda originàriament en 1611 amb la inauguració del monestir. L'actual temple es va construir gràcies del fet que els tràmits de la beatificació anaven per bon camí i era un punt important de peregrinació, per tant s'havia de fer un temple capaç d'acollir major nombre de fidels. Destaca la capella de la Beata Inés construïda en marbre de carrara i macael per a custodiar el sepulcre de bronze daurat i cristall on descansen les restes de la Beata.

L'església de l'Ortissa

Es íntegrament d'art neogòtic, no destaquen les seues proporcions, però sí per la bellesa de la seva decoració. Està coberta per una volta de creueria i arcs ogivals, construïda en pedra blanca, i com es comú en el seu estil conté nombroses vidrieres de colors. La seva construcció fou iniciada per voluntat de la sra. Leonor Ortiz i posteriorment inaugurada en 1912. Tancà al culte a finals dels anys 50 principi dels 60.

Rellotge de sol

Situat en l'avinguda de l'Ortissa, el Rellotge digital-equatorial, de 6 m de diàmetre i construït en acer inoxidable compta amb una plataforma de formigó sobre les que es disposen elements al·legòrics a la història local i els quatre vents. Es obra de Joan Olivares en col·laboració amb Rafael Amorós i incorpora un calendari que marca els solsticis i els equinoccis, determinant per dos únics punts situats en l'eix de l'element central.

Ermita de Gràcia

En l'entorn natural del convent de la Trinitat, trobaràs aquesta ermita, la més antiga de les existents en Benigànim i coneguda popularment com l'ermita Redona. D'estil renaixentista, es va construir en 1528, en el lloc on es trobaren una imatge de la Mare de Déu de Gràcia, i ha sigut recentment restaurada.

Plaça de la Morera

Es troba en el barri de l'antic Benigànim, el Barri de la Illeta, que compta amb carrerons estrets i irregulars, i que es remunta al segle XII, quan el wazir Abu-Mahomet-Ben-Gani va rebre aquest territori i fundà el nou poblat, el qual després de la conquesta passà a mans dels cristians. La plaça de la Morera era la plaça principal del poblat, centre social, lloc d'encontres i celebracions lúdiques.

En el centre hi ha plantada una morera, com a símbol del progrés econòmic dedicat a la seda.

Plaça Major

Construïda en el segle XVII per a ser el centre neuràlgic del Benigànim renaixentista, esta decorada amb una font del segle XIX i presidida per l'Ajuntament, una casa de pedra de carreu en el segle XVII, l'interior ha sigut reformat posteriorment, que mostra en la porta de l'entrada l'escut en pedra. I la Casa Ribelles, ara en possessió de l'Ajuntament, en la façana es pot veure que possiblement fou d'alguna família noble important de la localitat. Edificada al segle XVII, en l'actualitat acull un museu etnològic i sala d'exposicions.

FESTES

21 de Gener: festa de la Beata Inés

Segon diumenge de maig: festa de la Verge dels Desemparats, com la Plantà del Xop

1 d'agost: fira del Convent

Primer cap de setmana d'agost: festa a la Verge de las Neus

Últim cap de setmana d'agost: festes patronals a la Divina Aurora, el Crist de la Sang i San Miguel, amb Festes de Moros i Cristians

EXCURSIONS

Forma part de l'itinerari núm. 3 de les rutes per la Vall d'Albaida.

- Ermita de Nostra Senyora de la Solana
- Parques de l'Ortissa, la Mercè i la Beata Inés
- La Penya Roja
- El Portixol

PRODUCTES LOCALS

- Arrop i tallaetes
- Espardenyes
- Mel
- Xocolata

TELÈFONS D'INTERÈS

Espai jove de Benigànim: 96 221 59 99

BENISSODA

Població: 485 hab.

Terme municipal: 4,32 km²

Altitud: 319 m.

Gentilici: benissodà, benissodana

Tel. Ajuntament: 96 239 08 05

Web: www.benissoda.es

E-mail: registro@benissoda.es

MONUMENTS

Església de la Nativitat

L'església parroquial de la Nativitat, que data del segle XVII, ocupa el solar de l'antic oratori islàmic en total 235 m². La nau del temple es troba dividida en cinc trams per arcs faixons rebaixats que graviten sobre pilastres d'ordre compost. Les voltes entre arc i arc estan molt rebaixades, de mig canó. En els peus hi ha un cor proveït d'una barana de fusta sobre l'accés principal. El campanar construït a finals del segle

XIX, té tres cossos amb troneres i xicotet rematada, és d'estil manierista i únic en la Vall d'Albaida. L'exterior està enlluït en part, encara que les cantonades conserven la pedra original.

Ajuntament

Edifici rehabilitat en febrer de 2007, antigament era el forn de la Senyoria, més tard construïren l'Ajuntament, que també s'utilitzava com a presó del poble.

Plaça Francesc Ferri

En aquesta plaça podràs apreciar alguna de les màquines que es trobaven en l'almàssera per a l'elaboració de l'oli.

Paratge natural i Llavador de Baix

El paratge natural del riu Pelut, que ofereix una vista panoràmica del casc antic, en un conjunt de fonts i safareigs de nova planta amb sostrada a dos aigües. La font de dos canelles disposats sobre un mur de pedra i maó, està separat del llavador. Aquest té dos dipòsits rectangulars per a emmagatzemar l'aigua amb pedres per a llavar a una part i a l'altra de cada un d'ells situats perpendicularment a la paret del fons del safareig. La façana té dos arcs de mig punt.

Rellotge de Sol i parc de les Moreres

Consta de tres poals de metall superposats fabricats en acer i ubicats sobre una plataforma de formigó amb els vents. En el del mig i en dues de les seves cares estan els plànols horaris i els mesos astrològics. El rellotge treballa amb dos donyets, un per a les hores matutines i altre per a les vespertines, encara que en les hores properes al migdia treballen els dos donyets projectant en cares diferents idèntiques ombres i la mateixa hora. Ambdós donyets són els dos vèrtex inferiors del poal que mira al sud. Aquest rellotge, té una estructura dissenyada pels artistes Joan Olivares y Rafael Amorós, premiada amb el 3º premi en la 6ª Edició del Congrés de Gnomònica celebrat a Itàlia en 1999.

MUSEUS

Museu Etnològic Comarcal de la Vall d'Albaida

Aquest Museu Comarcal d'Etnologia naix com una iniciativa privada de part de Francisco Ferri Martínez i altres veïns del poble en l'any 1988. Es tracta d'una exposició de ferramentes i estris de treball, que formava part d'una casa típica d'un llaurador. La col·lecció està dividida en seccions i mostra objectes quotidians de les cases i tots aquells objectes relacionats amb el treball de l'agricultor.

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad

A partir del 15 d'agost: festes patronals en honor a la Verge del Rosari, Sant Domènec i Santa Bàrbara

EXCURSIONS

Forma part de l'itinerari núm. 5 de les rutes per la Vall Blanca.

- Les Coves de Sorra
- La Font de Baix
- La Font del Patge
- Bons Aires
- La Palmera
- El Pinaret

PRODUCTES LOCALS

- Productes agraris

BENISSUERA

Població: 185 hab.

Terme municipal: 2,1 km²

Altitud: 200 m.

Gentilici: benissuerà, benissuerana

Tel. Ajuntament: 96 229 30 31

Fax: 96 229 32 37

Web: www.benissuera.es

E-mail: alcaldia@benissuera.es

MONUMENTS

Església de Sant Josep

La seva construcció data de la segona meitat del segle XVIII. L'edifici està estructurat en una sola nau de tres trams, coberta amb una volta de canó i amb capelles entre els contraforts. Es tracta d'una obra d'arquitectura rural, poc acadèmica, de gran senzillesa formal i decorativa. L'església de San José de Benissuera va pertànyer a la parròquia de Sant Pere fins al 1635, moment en què es va declarar parròquia independent.

Palau dels Bellvís de Benissuera

Coneguts com els Vescomtes de Sant Germà, el conjunt ocupa una parcel·la de 4.897 m². No se sap amb certesa la data, però probablement fora de l'últim quart del segle XVI. Arquitectònicament mostra una planta baixa i dos plantes altes, flanquejades per dos torres. L'aspecte actual és el d'un edifici de planta quadrada i aspecte de fortalesa. El sostre és de teula inclinada àrab, els murs de carga són de maçoneria de carreus.

Poble a Poble

En la façana destaca la porta principal amb un arc de mig punt amb carreus, les reixes i el mirador; en la part superior de la façana destaca la cornisa treballada en fusta.

Compta amb un ampli i emblemàtic hort en la part posterior, que permet gaudir de vistes al Benicadell. Des de l'any 2017 s'han iniciat tràmits per a la seua recuperació.

Parc El Flautí

Dedicat a Rafael Martí Vidal (24-2-1908 al 12-9-2000). On s'han construït torraders, zones de pícnic, espais de joc i el mirador.

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad (Segona setmana)

Segon cap de setmana de setembre: festes patronals en honor a la Mare de Déu a la Medalla Milagrosa i al Crist de l'Empar

EXCURSIONS

- Ruta Els Quatre Pobles del Riu (junt amb Alfarrasí, Sempere i Guadasséquies)
- Ruta pels voltants de l'embassament de Bellús

- Camí del Cid – Etapa 56: Xàtiva i Ontinyent

Forma part de l'itinerari núm. 2 de les rutes de la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Productes Agraris

BOCAIRENT

Població: 4.148 hab.

Terme municipal: 97,34 km²

Altitud: 680 m.

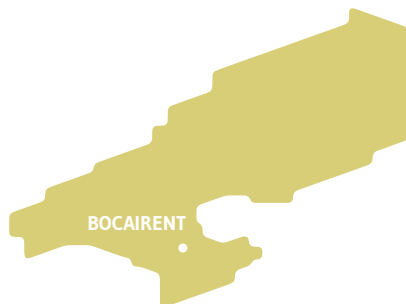
Gentilici: [bocairentí](#), [bocairentina](#)

Tel. Ajuntament: 96 235 00 14

Web: www.bocairent.org

E-mail: bocairent@touristinfo.net

info@bocairent.es

MONUMENTS

Covetes dels Moros

Es tracta d'un grup de coves artificials amb forats en forma de finestra, situades en meitat d'una paret de roca vertical.

Consta d'unes 50 finestres que donen accés a altres càmeres. Les finestres es disposen en 3-4 nivells, però sense formar pisos regulars. Les interpretacions sobre el seu ús han sigut molt diverses; des de càmeres sepulcralcs, graners o cenobis visigòtics.

Correspondrien a un moment molt precís, probablement entre els segles X-XI.

Coves del Colomer

Centre d'interpretació de les Covetes dels Moros i un espai d'informació i divulgació sobre el conjunt de les coves finestres de la capçalera del riu Clariano. L'espai és accessible per a tots els públics i per ell aplegaràs al Pouet de Sant Vicent.

Plaça de bous

Única en el seu gènere, ja que és l'única en estar totalment excavada en la roca, des de les grades fins als refugis i corrals per al bestiar. Data del 1843, fet que la converteix en la més antiga de tota la Comunitat Valenciana i una de les més originals d'Espanya, amb un aforament de 3.760 localitats.

Església-museu Parròquia Assumpció de Ntra. Sra.

Construïda sobre el castell àrab de Bekiren i consagrada en el 1516, fou realitzada originàriament en estil gòtic i adaptada posteriorment als gustos barrocs de l'època. Conté obres de Joan de Joanes, Segrelles i Sorolla, una Creu processional i la Pila Baptismal (ambdós del s.XV), així com la Capa Pluvial donada per Sant Joan de Ribera del s. XVI. També pots visitar el campanar des del que observar unes precioses imatges de la Serra Mariola.

Barri medieval

Declarat conjunt històric-artístic, compta amb un espectacular traçat de carrers al més pur estil àrab. En un passeig pels seus empinats i tranquils carrers, descobriràs racons de gran bellesa, fonts, places i ermites. Existeixen dos rutes senyalitzades per tot el perímetre: ruta màgica en color verd i ruta de les covetes en color roig.

Monestir rupestre

De mitjans del s. XVI, es tracta d'un antic convent subterrani de monges de clausura que fou excavat en la roca i que ocupa una superfície de 48 m² al que se li superposen dos convents de construcció posterior. Al seu interior es troben diferents dependències com el vestíbul, la capella amb decoració en el tastre excavat en la roca, el comedori en el sostre excavat en la roca, el menjador en el que destaca la gran xemeneia troncocònica de 10 m d'altura i el dormitori.

Ermites del barri medieval

- **Ermita de Sant Joan del segle XIII**
- **Ermita de la Mare de Déu d'Agost**, construïda l'any 1245 sobre una de les entrades a la vila, destaca el portal de la Mare de Déu d'Agost, que ofería la protecció de la verge a tot el que entrés per ella. Aquesta era una costum molt estesa per les tropes de Jaume I durant la reconquesta.

- **Ermita de la Verge dels Desemparats**, del segle XVIII.

- **Ermites a les afores de la població.** Les ermites exteriors son quatre, i estan disposades de manera que formen una creu amb la població; l'ermita del Sant Crist, del segle XVI, l'ermita de Sant Jaume, del segle XV, l'ermita de Sant Antoni de Pàdua, del segle XVIII i l'ermita de Sant Antoni Abad, construïda al voltant del segle XVI.

MUSEUS

Museu d'oficis i costums de Bocairent

Acull al seu interior una col·lecció etnogràfica estructurada en tres apartats fonamentals; el tèxtil (amb telers manuals, maquinària i documentació), el camp i la muntanya (espai dedicat als oficis i costums agrícoles, les masies) i ús i costums de Bocairent. El museu acull a més exposicions temporals i exhibicions d'artesanía local.

Museu municipal Antonio Ferri

Exposició permanent de les obres cedides a Bocairent del pintor Ferri, pel seu fort vincle personal al municipi. En aquest espai trobaràs tots els registres que li pertanyen, des dels traços i superfícies monocromàtiques de les seves obres abstractes, fins els figuratius que ens transporta a la pintura del *quattrocento*.

Museu de Festes de Moros i Cristians

El museu arreplega una mostra d'indumentària, programes de fetes, partitures, etc. de les nou comparses existents, i presenta un recorregut per la història d'una de les festes més antigues de Moros i Cristians, amb il·lustracions gràfiques i material didàctic.

Museu parroquial en l'Església de l'Assumpció

El Museu Parroquial és una de les millors col·leccions sacres de la Comunitat Valenciana, amb obres de Joan de Joanes, Joaquim Sorolla, el Mestre de Borbotò, Cristòfol Llorenç o Blai Silvestre, entre altres. Un autèntic plaer per als amants de l'art on trobaràs mostres d'orfebreria, tèxtil, ceràmica, pintura i escultura. Aquest museu ha sigut remodelat recentment per la Fundació Valenciana.

Museu Arqueològic municipal Vicent Casanova

Exposa una ampla mostra d'objectes datats entre el Paleolític Superior i l'Edat Mitjana. La major part correspon a la Cova de la Sarsa, un dels jaciments més importants del Neolític de tot el Mediterrani. També s'exposa una rèplica del Lleó Ibèric de Bocairent (s. IV- V- ac).

Museu de la Neu Cava de Sant Blai

S'utilitzà com a depòsit de neu, com moltes altres trobades a la Serra Mariola. A través d'una galeria subterrània excavada en la roca s'accedeix al recinte circular on s'emmagatzemava el gel. Al seu interior s'exposen 6 panells il·lustratius amb la història del gel i la neu des dels seus inicis fins a hui en dia.

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad

Primer cap de setmana de febrer: festes patronals a Sant Blai amb entrada i desfilada de Moros i Cristians. El primer dissabte del mes se celebra l'Entrada.

A primers de maig: Romeria a Sant Jaume

Del 23 al 28 d'agost: festes d'estiu a Sant Agustí amb danses populars en la Plaça de l'Ajuntament, cavalcada i procesó.

Al llarg de l'any: festes de barris i d'ermites

EXCURSIONS

Forma part del itinerari núm. 6 de les rutes per la Vall d'Albaida.

- Ruta Màgica
- Rutes pel Barrio Medieval
- Ruta de les Ermites
- Àrea d'esbarjo i zona d'acampada La Font de Mariola
- Vols en globus aerostàtics PR-122, GR-7.

PRODUCTES LOCALS

- Fabricació de mantes
- Plàstics industrials
- Fusteria metàl·lica
- Filats
- Embotits
- Herbero

TELÈFONS D'INTERÉS

- Ajuntament de Bocairent: 96 235 00 14
- Tourist info Bocairent: 962 905 062
- Policia local: 96 235 00 10
- La Saria Turisme: 635 12 00 29
- Eurotaxi: 667 83 95 26
- Centre d'interpretació turística Mancomunitat L'Alcaia i el Comtat: 682 771 764 / 965 549 354
- Tot Globo: 629 61 18 89
- Regala't: 638 312 426
- Mercacentre: 96 235 01 09
- Oriz: 96 235 00 27

ENLLAÇOS DE INTERÉS

www.bocairent.org

www.serramariola.org

**Plaça de l'Ajuntament, 2
46880 Bocairent (Valencia)
Tel.: 96 290 50 62
bocairent@touristinfo.net**

BUFALI

Població: 154 hab.

Terme municipal: 3,26 km²

Altitud: 239 m.

Gentilici: bufalitat, bufalitana

Tel. Ajuntament: 96 239 03 88

Web: www.bufali.es

E-mail: admin@bufali.es

alcaldia@bufali.es

MONUMENTS

Església parroquial de la Verge de Loreto

Edifici originari del segle XVIII i reformat completament l'any 1887 d'estil neoclàssic. Presenta una única coberta amb colta de canó i damunt contraforts, amb un ampli creuer amb voltes d'aresta. La façana dels peus de la nau té com a única concessió decorativa la porta blindada tancada amb calcàries de pedra. El campanar es divideix en tres cossos i s'alça als peus de la nau en la banda de l'Epístola. En temps del

Patriarca Ribera el poble de Bufali tenia 50 cases de cristians nous o la parròquia depenia de Montaverner. A l'any 1574 es va convertir en parròquia independent sobre l'advocació de l'actual titular de Ntra. Sra. de Loreto.

Nevera de la Lloma Solaneta

Dipòsit de planta circular, de 6,50 m. de diàmetre, situat a la cresta del puig. Enllaça amb la vessant per tots els costats, sense necessitat de plataforma o

inclinació de cap tipus. El pou té 7'30 m de profunditat des del nivell de superfície fins l'actual fons.

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad

Del 15 al 20 d'agost: festes patronals a la Verge de Loreto i al Crist de la Pobresa

EXCURSIONS

- Font del Riu i la Nevera de la Lloma Solaneta
- Camí del Cid – Etapa 56: Xàtiva – Ontinyent
- Ruta de Jaume I en la Vall d'Albaida
- Ruta dels massos
- Camí de la milícia d'al-jünd entre Bufali i El Palomar.

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes de la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Productes agraris

CARRÍCOLA

Població: 99 hab.

Terme municipal: 4,6 km²

Altitud: 425 m.

Gentilici: carricolí, carricolina

Tel. Ajuntament: 96 235 65 85

Web: www.carricola.es

E-mail: alcaldia@carricola.es

MONUMENTS

Castell de Carrícola

Una referència documental a l'any 1259 ens dona a entendre que la torre va ser edificada pels habitants musulmans de Carrícola i Muntis amb tècniques hispanomusulmanes d'encaixonat de tàpia, però ja amb el patró constructiu propi d'una fortalesa feudal, amb el seu pati i la torre de l'homenatge. La iniciativa va ser del cavaller català Ramón de Timor, qui va rebre aquests territoris musulmans a mans

del Rei Jaume I en forma de senyoriu feudal.

El Castell de Carrícola passa al llarg dels segles per diferents propietaris, l'any 1296 el senyoriu de Carrícola fou integrat en la baronia d'Albaida. Temps després, el Cardenal Joan de Milà i Aragó es traslladaria al nou palau en la part baixa del poble.

Ermita del Crist del Calvari

L'ermita del Crist del Calvari està situada als peus del castell de Carrícola presidint

la part alta del poble. La pujada al calvari, ombrejada per xiprers, ve conformada pel conjunt de 14 casetes o capelles que representen la passió amb rajoles valencianes.

L'ermita és una construcció menuda amb una estructura senzilla feta de maçoneria i coberta amb un sostre amb dos vessants de teula àrab. L'interior obre una fornícula on se situa la imatge del Crist del calvari, una escultura de fusta policromada, possiblement del segle XIX, que representa a Jesucrist crucificat.

La Plaça

En la plaça, espai central per excel·lència de la vida comunitària dels veïns de Carrícola, trobem el model de cases predominants que daten del segle XVII i actualment han sigut objecte de protecció. Es tracta d'una casa vinculada a la vida rural, amb el seu corral en la part d'enrere, d'una o dues plantes i càmera. Les façanes presenten balconades de baranes de ferro i suports de pedra natural, en algunes d'aquestes trobem plafons amb devocions en ceràmica. L'edifici més important es l'Ajuntament, situat en l'antiga casa de la Senyoria. En la seua façana trobem la Font del Fardatxo, naixement natural subterrani que els musulmans conduïren per un alcavor.

Església parroquial de Sant Miquel Arcàngel

Antiga mesquita convertida en església cristiana i consagrada a Sant Miquel Arcàngel a l'any 1572. La planta actual consta d'una nau centra coberta amb una volta de canó. Estructurada en quatre capelles laterals entre els contraforts. Als peus de l'edifici, trobem un cor alt, i al costat de la epístola s'alça el campanar

de dos cossos. En la façana trobem l'accés amb una porta blindada. Al seu interior destaca l'altar major, d'estil neoclàssic, presidit per la imatge de Sant Miquel Arcàngel, patró dels carricolins i titular de l'Església. Es tracta d'una escultura d'estil barroc de fusta policromada de finals del segle XVIII.

El llavador

L'aigua aplegava des de la font de la Plaça, travessant el carrer del Bot. La sèquia passava per l'antiga mesquita en temps de l'islam per a practicar els actes de purificació, dirigint-se cap al llavador, situat en la part baixa del poble. L'edifici data de l'any 1955, construït en pedra amb coberta de dos aigües, consta de dues basses, una per a la roba i l'altra per a escurar. Ni l'aigua potable, ni les rentadores han fet que es deixe d'utilitzar. L'aigua continua cap a la bassa principal, de planta quasi quadrada i uns 150 m³ de capacitat, on comença el reg de l'horta de Carrícola, amb una tanda organitzada de 18 dies de duració, a raó de 2 hores per fanecada.

Arcada del Gatell i del barranc d'At

Destaquen en el nostre patrimoni hidràulic tres arcades, per ampliar el terreny d'horta a l'altre costat dels barrancs de l'At i el de l'Arcà. Les tres construccions estan realitzades en obra de tapia, amb el caixer de la sèquia fet de maó macís l'Arcada del Gatell situada junt a la Font i balsa del Gatell es la mes menuda de les tres. L'arcada del barranc d'At, és la més llarga, està estructurada en dos arcs rebaixats de diferents mides. Apareix per primera volta documentada a l'any 1348 i és la més reformada per l'acció destructora de les riudes i les baralles per l'aigua dels

nostres avantpassats. L'arcada del barranc d'At i la del Gatell abastien d'aigua de consum a Bèlgida.

Arcada del barranc de l'Arcada

L'aigua era abastida des de la bassa gran per dos sèquies mares. El tap de la dreta donava aigua a la sèquia del camí d'Otos, fins el Fondo. El tap de l'esquerra donava aigua a la sèquia de l'Arcada, fins el passadís de l'Arcada.

Aquest últim conducte arreglegava l'aigua sobrant del Fardatxo i el que sobrava de la font de l'Arcada, passant el cabal restant a l'altra part del barranc d'Atzeneta, per mitjà d'un aqüeducte.

L'Arcada andalusa, te 10,27 m de llarg per 14,30 m d'alçada, i la seua fàbrica és obra de la Vila, amb un caixer de maó macís. Era l'inici de la sèquia de Baix o de l'Horta Nova, que després de regar el terme carricolí, arribava a la bassa de les heres de Bèlgida.

Atmetla de Palla

Centre d'educació i d'interpretació mediambiental situat als peus del Paisatge Protegit de l'Ombria del Benicadell.

La ametla de palla és un lloc on adquirir coneixements per a viure d'una forma sostenible. Construït en 2005 pels voluntaris de CEVA amb el recolzament de l'Ajuntament de Carrícola. En la ametla apreciaràs el nostre entorn a través de la fauna, flora, l'agricultura ecològica i el patrimoni arquitectònic

Altra vessant és la recuperació de tècniques d'obra tradicional, utilitzant elements naturals com són la fusta, la pedra o la palla. Els oficis de la serra queden representats amb elements tradicionals com els pous de gel, els forns de calç o els

cultius tradicionals.

MUSEUS

Biodivers Carrícola

Ruta escultòrica en els espais mediambientals del barranc del castell de Carrícola i ruta de les arcades islàmiques. Tel. 619 84 39 88

FESTES

Gener: Sant Antoni Abat

8 de maig: Aparició de Sant Miquel

Últim cap de setmana de setembre: festes patronals a San Miquel, el Crist del Calvari i els Sants de la Pedra

EXCURSIONS

- Un passeig pel Barranc del Castell
  - Els camins de l'Aigua: conjunt d'arcades islàmiques en l'Horta Vella
  - Ruta Biodivers: espai d'art mediambiental
  - Els oficis de la serra: caminant pel Benicadell
  - Centre d'interpretació ambiental l'Ametla de palla
  - Font del Melero, Font del Gatell
- Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes de la Vall d'Albaida.**

PRODUCTES LOCALS

- Producció agroecològica
- Mercat de la terra i artesà.

CASTELLÓ DE RUGAT

Població: 2.352 hab.

Terme municipal: 19,1 km²

Altitud: 320 m.

Gentilici: castellonenc, castellanenca

Tel. Ajuntament: 96 288 30 10

Web: www.castelloderugat.es

E-mail: cultura@castelloderugat.es

MONUMENTS

Centre Històric i Ajuntament

Castelló de Rugat va ser una poblada alqueria musulmana, situada en la vessant d'un turó presidit per un castell. Tenia una mesquita important, amb una escola i cort judicial, que ocupava el solar de l'actual església. Destacaven els musulmans castellanencs per produir oli i blat en el secà, si bé l'especialitat local era la producció i exportació de gerres de fang. Amb la conquesta feudal, Jaume I preservà

la zona de Castelló poblada pels àrabs. L'any 1257 Al-Àzraq es va apoderar del castell de Rugat i a continuació es va oferir a pactar amb el rei, però en realitat era una emboscada. Jaume I llançà un contraatac contra el moro traïdor i els va donar terres i cases als germans Romeu i Joan Martí, custodis del Castellet durant la guerra en 1258.

Església parroquial de l'Assumpció

Començà a construir-se el 1536 sobre les restes de l'antiga mesquita musulmana. D'estil barroc, l'interior esta constituït per tres naus amb volta de canó i creuer. En la intersecció del creuer i la nau central hi ha situada una cúpula decorada tota ella amb al·legories marianes. Té una girola que dona accés a una menuda capella posterior nombrada de l'Aurora. L'altar de marbre està presidit pels quatre tetramorfs representats pel lleó, l'àguila i el bou. Actualment està totalment restaurada.

Ermita de Sant Antoni Abad, Sant Antoni de Pàdua i Santa Bàrbara

Va ser construïda a finals del segle XVII sobre les restes de l'antic castell custodiat per Romero Martí en els moments previs a l'ofensiva contra els musulmans. I es va restaurar entre 1985 i 1989 i està emplaçada en un lloc privilegiat des d'on es pot gaudir d'unes vistes panoràmiques de gran part de la Vall d'Albaida. Actualment, és una àrea recreativa i fou declarada paratge natural protegit.

Palau Ducal dels Borja

Construïda per la família Bellvís en els segles XIV-XV per a després passar a Francesc Aguiló de Romeu. Mes tard, en 1449, passà a la família Borja. Concretament, a Joan de Borja, fill del papa Alexandre VI, el que va suposar l'annexió al ducat de Gandia fins el 1669. Els Borja foren reformant l'edifici fins donar-li un caràcter més residencial.

Les restes del palau i la part de la façana han sigut restaurats junt a la part del pati on es troben els aljubs, calabossos i les cavallerisses antigues.

Mesquita

Prop del palau es troba la mesquita, que consta d'una part coberta o sala d'oracions i d'un pati amb dues portes d'accés. La sala coberta és rectangular amb dues naus amb sis voltes. L'alquibla orientada al sud ve senyalitzada pel Mihrab, en forma de capella. La decoració interior s'ha fet amb maó vidriat. De moment no podràs visitar aquest edifici, ja que es troba en restauració.

Aljub medieval

La funció de l'aljub medieval era bàsicament abastir d'aigua tots els mestres de la gerreria (càntars) aprofitant les aigües del turó de l'ermita. De construcció circular de 1,5 m de diàmetre i forma de pinacle, està construït amb pedra i argamassa amb afegits de cement i maó macís.

Llavador públic

Al costat de la font es troba el safareig construït al segle XIX i remodelat en les primeres dècades del segle XX. La bassa de la font esta construïda al segle XVII per a canalitzar els diferents ramals d'aigua que provenien de la serra i de l'ermita, fins uns tolls i abeuradors, i per al reg de l'horta gran. La font actual fou inaugurada al 1881 encara que un document del 1574 ja la esmentava com a font major.

MUSEUS

Museu-taller d'artesanía, Museu-taller de la ceràmica de las gerres

És de planta rectangular, destaca per la seva construcció que compta amb un sostre amb voltes clàssiques de maó refractari i és un espai diàfan amb grans vidrieres.

L'edifici integra un museu i talles, així com les restes de les excavacions arqueològiques del Palau Ducal dels Borja.

Forn de gerres de fang

Data del segle XVIII i fou un dels forns que formaven part de l'antiga fàbrica de gerres. Encara que va deixar de funcionar al primer terç del segle XX en què es cogueren peces de gran qualitat i mesura i actualment és l'únic que queda en peu perquè el pugés visitar.

FESTES

Gener: Sant Antoni Abat, amb la celebració del Porrat

Diumenge següent al 15 d'agost: festes Majors, amb una desfilada de Moros i Cristians

Diumenge següent al 15 d'octubre: festa de les Cassoletes, coincidint amb Santa Teresa

Del 6 al 8 de desembre: festes de la Verge del Remei (amb la commemoració del Milacre), el Crist de la Fe i la Puríssima

EXCURSIONS

Ruta de Jaume I: senda morisca de la Vall d'Albaida

Rutes de les serres:

- Ruta de la Font Nova
- Ruta de la Font de L'Estaca
- Ruta Mirador de l'Àguila
- Rutes dels Barrancs
- Rutes dels pobles veïns

Àrea recreativa de l'ermita de Santa Bàrbara i de Sant Antoni

- Parc forestal urbà
- Neveres i racons de Porrions

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes de la Vall d'Albaida.

PRODUCTES LOCALS

- Fabricació artesanal de gerres

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament: 96 288 30 10

Polícia Local: 661 75 59 11

Centre de Salut: 96 282 99 70

Guàrdia Civil: 96 281 30 03

Emergències Guardia Civil: 062

Emergències: 112

Telèfon d'atenció al menor:
300 100 033

Contra la violència de Gènere: 016

Escola Infantil: 96 281 30 92

Colegi Verge del Remei: 96 282 66 65

IES Manuel Sanchis Guarner:
96 282 94 15

Biblioteca Municipal: 96 281 33 23

FONTANARS DEL ALFORINS

Població: 947 hab.

Terme municipal: 74,7 km²

Altitud: 628 m.

Gentilici: alforiner, alforinera

Tel. Ajuntament: 96 222 22 33

Web: www.fontanarsdelsalforins.es

E-mail: registre@fontanarsdelsalforins.es

cultura@fontanarsdelsalforins.es

MONUMENTS

Fontanars dels Alforins és un municipi recent. Independitzat d'Ontinyent en 1927, el seus casc urbà es desenvolupa bàsicament durant el segle XX, formant carrers rectes i plans on destaca l'església parroquial i el seu campanar.

Església parroquial de la Verge del Rosari

Està situada sobre l'antiga ermita de Sant Miquel i Sant Antoni Abad. Aquesta ermita començà a construir-se al segle

XVI i fou filial de l'església de Santa Maria d'Ontinyent fins que el 31 de desembre de 1953 va ser convertida en parròquia, pel senyor Marcell Olache i Loizaga, arquebisbe de València. Consta d'una nau amb contraforts i cobertes per voltes de canó que descansen sobre pilars corintis.

Campanar

Construït en 1916 a partir d'una torre ja construïda en 1864. Destaca per la seva característica i peculiar coberta en blau i

blanc i pel seu cos central en cobertes neomudèjars. Firmat per l'arquitecte Cortina, està rematat per una esfera amb estrelles i els signes del zodíac, que representa l'univers i un gran panell que marca els diferents vents.

LLOCS D'INTERÉS

Ca Vidal

Pedania situada a pocs km del casc urbà, on es pot accedir per la via de vianants i carril bici.

Bodegues

Fontanars dels Alforins ofereix una variada oferta eno-turística gràcies al paisatge que forma el cultiu de la de la vinya i les nombroses bodegues situades en antigues i històriques heretats. Algunes es poden visitar i en elles podràs conèixer tot el procés d'elaboració i degustar els que es produeixen.

Mercat dels diumenges

Té lloc tots els diumenges en la Plaça de la Verge del Rosari.

Forns de calç

Es reestructuraren i es dissenyaren cinc itineraris per a senderisme i/o cicloturisme que permet conèixer aquest patrimoni cultural, industrial i arquitectònic.

Àrea recreativa Barranc de Peres

Situat en la carretera CV-657 en direcció Beneixama.

Àrea recreativa Les Piles

Situada sols a 1.5 km del casc urbà, pots accedir caminant pel camí de la Sort.

Casa Forestal Alt del Moro

Antiga casa forestal construïda durant el segle XX, actualment en desús, constitueix un lloc per a admirar tot el nostre terme.

FESTES

Gener: festes de Sant Antoni

Finals de juny: festa de Festeres i Quintos

Finals d'agost, principis de setembre: festes patronals de Moros i Cristians

EXCURSIONS

Rutes a peu

- Sender Via Augusta, tram Moixent-la Zafra. *Ramal auxiliar de 6 km, de connexió entre els sectors de Moixent i del Vinalopó de l'autèntica Via Augusta
- Ruta 1 de la eco-guida d'itineraris ambientals i culturals de la comarca de la Vall d'Albaida
- Ruta de la Calç
- Itineraris de paisatge cultural
- Ruta a la casa forestal del Moro

PRODUCTES LOCALS

- Gatxamiga
- Meló
- Vi. Especialment la varietat verdil, macabeo i merseguera per a vins blancs i monastrell, forcallà, arco, bonicaire i garnacha per a vins negres.
- Mona de pasqua
- Carabasses.

ENLLAÇOS D'INTERÉS

www.terresdelsalforins.es

GUADASSÉQUIES

Población: 468 hab.

Terme municipal: 3,3 km²

Altitud: 180 m.

Gentilici: vorassequià, vorassequiana

Tel. Ajuntament: 96 229 30 05

Web: www.guadasequies.es

E-mail: secretaria@guadassequies.es

MONUMENTS

L'església vella

A punt de ser enderrocada per la construcció de la pressa de Bellús, els veïns la salvaren en 1997, la restauraren i la convertiren en un museu parroquial.

La vella església fou edificada a mitjans del segle XVIII sobre la planta de l'antiga mesquita, transformada en església morisca en 1535. La planta és una creu llatina i la nau central, amb capelles laterals, està coberta per voltes de canó amb llunetes.

L'església nova

La nova església, situada en la part alta del poble, data dels anys 1996-2000. L'interior del temple està ornat amb boniques vidrieres de color i per imatges entre les que desataca l'Esperança nova, obra de l'escultor Damià Pastor, regalada la poble per la marquesa de Trénor al voltant del 1900.

El calvari

En la part alta del municipi trobem un jardí de xiprers amb funcions de calvari i de

balconada-mirador. Des d'ací es contempla una bonica panoràmica de l'ollada fèrtil que separa Guadasséquies de Sempere. Alguns xiprers són ja centenaris, ja que l'ermita del Crist de l'Empar i el propi calvari daten de l'any 1906, com es pot llegir en el panell commemoratiu.

L'ermita del Crist

La planta del immoble és de creu llatina, il·luminada de manera zenital per la llanterna de la cúpula. Presideix l'altar un meritori llenç del Crist de l'Empar (segle XVIII), que els fidels en processó trauen per les festes d'agost.

Relloctge de sol

Ubicat en el paratge de la vella església de Guadasséquies, està compost per quatre poals oposats d'acer i roca. Obra de l'artista plàstic Rafa Amorós i Joan Olivares. Des de Guadasséquies es pot aplegar caminant als municipis de Sempere, Benissuera, Alfarrasí o Bellús.

MUSEUS

El museu parroquial

L'església vella acull al seu interior obres d'art i de mèrit, que constitueix un xicotet museu parroquial, inaugurat al 2003. En els armaris hi ha casulles dalmàtiques i altres peces d'indumentària litúrgica; així com interessants peces de plata dels segles XVIII-XIX.

FESTES

Segona setmana d'agost: festes patronals a Sant Roc, la Verge de l'Esperança i el Crist de l'Empar

18 de desembre: festa de la Verge de l'Esperança

EXCURSIONS

Pertany a l'itinerari núm. 2 de las rutes de la Vall d'Albaida

- Visita als municipis de Sempere i Benissuera
- Visita a la pressa de Bellús
- Camí del Cid – Etapa 56: Xàtiva - Ontinyent
- Ruta dels 4 pobles del Riu (Alfarrasí, Benissuera, Sempere i Guadasséquies)

PRODUCTES LOCALS

- Indústria de plàstics
- Filats
- Adobs
- Estructures metàl·liques
- Fotogravats

LLUTXENT

Població: 2.335 hab.

Terme municipal: 42,1 km²

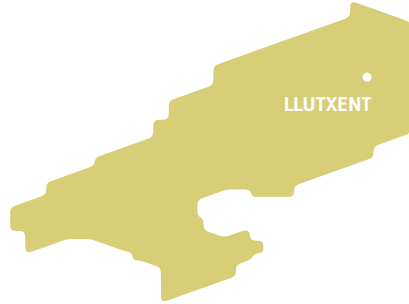
Altitud: 280 m.

Gentilici: *llutxentí, llutxentina*

Tel. Ajuntament: 96 229 40 01

Web: www.llutxent.com

E-mail: informacio@llutxent.org

MONUMENTS

Palau castell dels Próxita

Es troba en la part més alta de la Vila. Va ser construït pels Próxita entre els segles XIII-XIV. D'estil gòtic valencià, té planta quadrada amb quatre torres emmerletades al voltant d'un pati. En el seu interior destaquen les pintures de la planta noble.

Església de la Nostra Senyora de l'Asunció

Construïda a finals del s.XIX. D'estil neoclàssic, conserva importants tresors

com la icona de la Santa Faç, una creu processional i una arqueta del s. XV, entre altres.

Calvari del s. XVI

Antic camí per a pujar del poble al convent. De gran pendent, va ser empedrat cap al començament del s. XVI. Actualment es troba flanquejat per les estacions del Calvari.

Ermita de la Verge de la Consolació

Edifici d'estil barroc construït el 1772. Al seu interior trobem un conjunt únic de ceràmica valenciana del s. XVIII on es troba el Milacre dels Corporals. Destaca a més la cúpula vitralls i l'altar rococó.

Convent del Corpus Christi

Conjunt d'edificacions d'èpoques i estils diversos. Fou construït el 1422 per l'ordre dels dominics. El 1475 es fundà la primera Universitat d'Arts i Teologia de València. Al seu interior destaca el claustre d'estil neoclàssic, la espadanya i el refectori.

Castell del Xio

D'època almohade al s. XII, fou lloc de vigília i protecció. Té planta triangular amb doble recinte murallat, tres torres i una torre albarrana. Conserva al seu interior les restes d'un aljub.

Paratge natural municipal del Surar

El Surar es troba entre els municipis de Llutxent i Pinet. El 4 de març de 2005 fou declarat, per l'acord del Consell de la Generalitat, com "Paratge Natural Municipal del Surar". A més de les sureres, aquest paratge compta amb una rica vegetació i comprén dos micro-reserves de flora.

Forns de calç

L'ofici de calciner fou, fins a finals dels anys 70 del segle XX, una de les principals activitats econòmiques i fonts d'ingressos en Llutxent, contant amb un més que considerable número de forns repartits per tot el seu terme.

Almàssera

Antiga almàssera de meitat del s. XX, ubicada en la carretera que suposà l'inici de la cooperativa de Llutxent.

FESTES

24 de febrer: festivitat de Sant Martí, es commemora el Milacre del Corporals

Últim cap de setmana d'abril: festes patronals a la Santa Faç, al Crist del Conhorte i la Divina Aurora, amb desfilada de Moros i Cristians

6 de juliol: festa de l'Aparició de la Creu
4 d'agost: festa i Porrat de Sant Domingo

8 de setembre: festa i Porrat de la Verge de la Consolació

EXCURSIONS

GR 236: Ruta dels Monestirs (75km 3/4 dies) www.rutadelsmonestirs.com

PR-CV: 434: El Surar, la barraca de pedra seca i el puig-agut de Llutxent

Altres excursions:

- Àrea d'esbarjo del Puig Sant
- Àrea d'esbarjo de les Casades Rafal
- Espai natural protegit del Surar de Llutxent
- Barranc de Xetà
- Ruta de Jaume I en la Vall d'Albaida
- Ruta dels Corporals
- Ruta del Puig Agut
- Ruta del castell vell i el turó
- Ruta al Cap de l'Ase
- Ruta de la vigilància morisca: l'alt del castell de Pinet

Forma part de l'itinerari núm. 3 de les rutes de la Vall d'Albaida.

PRODUCTES LOCALS

- Malla
- Venta d'oli d'oliva
- Coques de dacsa o pastes.

MONTAVERNER

Població: 1.626 hab.

Terme municipal: 7,47 km²

Altitud: 200 m.

Gentilici: montaverní, montavernina

Tel. Ajuntament: 96 229 70 08

Web: www.montaverner.es

Seu electrònica:

montaverner.sedelectronica.es

E-mail: ajuntament@montaverner.com

MONUMENTS

Església parroquial de Sant Joan i Sant Jaume Apòstol

Construïda al segle XVIII pel Dr. Josep Esplugues sobre una antiga torre almohade i una parròquia gòtica de reconquesta anomenada de Santiago apòstol.

Arquitectònicament mostra una nau amb capelles entre contraforts. A l'interior de l'església i fent de suport de la pila de l'aigua beneïda, es conserva un fragment d'inscripció romana de caràcter funerari.

Destaca la porta principal (dentelada i amb pilastres), el campanar i el rellotge de sol.

Parc La Sènia

Un bonic i elegant parc recobert d'una gran varietat de naturalesa.

Parc fluvial

Zona d'esbarjo i d'aparcament que pertany a la recuperació d'una antiga casa dels Peones Caminers, que l'utilitzaven per al descans mentre construïen la carretera

para el N-340. A continuació trobarem al seu interior una aula de naturalesa que ens permetrà conèixer els valors històrics i naturals de la localitat. Des del parc Fluvial gaudirem d'una bonica vista de la façana nord de la localitat (protegida), l'església de Sant Joan i Sant Jaume, i a la vegada punt de partida de la ruta del Sender pel riu Albaida i Clariano i de les sèquies històriques d'ús tradicional dels horts.

El Convent

Edifici històric de gran importància construït per la família Mompó-Soriano en l'època de la postguerra (anys 40 -50). Tenia la finalitat de formar als xiquets de Montaverner i els municipis veïns per part de les Germanes Terciàries Caputxines de la Sagrada Família i l'institut Secular Amoris Opus. L'accés principal de l'edifici es troba en l'avinguda Sant Pancraci. Presenta una arquitectura de volum unitari desenvolupada en dos plantes que distribueixen dependències a partir d'un pati central amb un pou en mig. En la part posterior té un jardí – hort característic de monestirs i convents. La façana està composta per pinacles i un retaule central que data de 1945 realitzat amb pintura ceràmica policromada vidriada amb 42 peces. Els finestrals responen a un estil apuntat.

El calvari

Construït en el 1941 i al que s'accedeix en viacrucis. Forma part d'una elevació del casc urbà junt al polígon industrial La Cava de Montaverner. Des d'ací es contemplen interessants vistes del centre de la Vall: La serra Grossa i el Benicadell, les localitats de Montaverner i Alfarrasí, i la presa de Bellús. Al 2004 es construï una

àrea recreativa en aquest, composta per una gran gàbia amb bonics ocells com el paó real, gronxadors, bancs, graelles per a torrar i fogons, dotant així al municipi d'una zona lúdica.

El Pont Curt i el Pont Llarg

Daten del 1890, són uns ponts de ferro més antics alçats en la Comunitat Valenciana. Per baix del Pont Curt passen les aigües del riu Albaida, mentre que per baix del Pont Llarg passen les d'Ontinyent o Clariano. Ambdós rius s'uneixen posteriorment a l'altura del safareig de la font " dels quatre dolls".

Llavador de la font dels quatre xorros

Presenta tres basses formades per lloses planes de pedra viva picada. L'aigua que sobra de la font és la que continua fins el safareig i rega les hortes de Colata.

Colata

És un dels poblats que quedaren després de l'expulsió dels moriscs, decretada per Felipe III (II de València) en 1609, i que va pertànyer al Senyor de Benissuera (Bellvís). Allí està ubicada l'ermita de Colata (S. XIX) que acull la Verge del Loreto i en què destaquen les columnes d'orde jònic de la porta i la decoració d'estil neogòtic del seu interior.

FESTES

Diumenge i dilluns de Pasqua: Sant Blai, amb el ball de la Bandera.

Última setmana d'agost: festes patronals a la Verge de Loreto, el Crist de la Paciència, Sant Joan i San Jaume, amb entrada i desfilades de Moros i Cristians.

EXCURSIONS

Senders pels rius Albaida i Clariano (1,8 km 1h - 15min.)

-Excursions:

- Àrea recreativa del Calvari
- La font del Povil, de l'anglès, de Can Blanc, Els Quatre dolls i del Molí
- La Rambla
- Camí del Cid - Etapa 56: Xàtiva - Ontinyent

Ruta de Jaume I en la Vall d'Albaida

Forma part de la Via Augusta

La ruta dels rellotges de sol

PRODUCTES LOCALS

- Cistelles de vímet
- Oli d'oliva verge

TELÈFONS D'INTERÉS

Centre Informació Juvenil (CIJ):

96 229 86 32

MONTITXELVO

Població: 577 hab.

Terme municipal: 8,2 km²

Altitud: 270 m.

Gentilici: montixelvà, montixelvana

Tel. Ajuntament: 96 289 70 00

Web: www.montixelvo.es

E-mail: administracio@montixelvo.org

MONUMENTS

Centre Històric

Encara conserva la trama antiga medieval en què destaca el carrer de Dalt, com a centre de poder de l'antiga població. En ell es troba l'església de Santa Ana i les restes de l'antic castell-palau. També són elements d'interès els retaules ceràmics, la font de Baix, la plaça Cervantes o l'ermita del Salvador.

Església de Santa Ana

Es va construir en estil barroc, però les reformes posteriors es realitzaren en

estil neoclàssic. A l'interior destaquen els retaules ceràmics del segle XVIII i les pintures murals de la capella de la pila baptismal. La torre campanar acull la campana Ana María, beneïda l'any 1908.

Castell-Palau de Montixelvo

Era una construcció defensiva de planta quadrangular amb torres en arestes. Sols es conserva una de les seues torres defensives de dos plantes d'altura amb creueria ogival i part del llenç de la muralla de la població medieval.

La pansa i els Riuraus

Els Riuraus son edificacions agrícoles que s'utilitzaven per a la producció de la pansa. El raïm recol·lectat a finals d'estiu que s'escaldava amb aigua bullint en els forns dels riuraus; després s'iniciava el assecat al sol sobre canyars extensos en el pati. El raïm es guardava a l'interior de l'edifici a la nit o si plovia.

Patrimoni hidràulic

Extens patrimoni hidràulic derivat d'un eficient aprofitament hídic per a l'agricultura i proveïment humà.

Bassa de El Sastre

Formada per dues basses per al reg realitzades en maçoneria i morter d'argamassa. Rep l'aigua de la Font Ferri i les canalitza cap a l'horta gràcies a les sèquies i aqüeductes.

Molí de Micairent

Aquest molí del segle XVIII utilitzava les aigües de la Font de Micairent per a moure la mola encarregada de moldre el blat. Destaca el rellotge d'aigua utilitzat per a regular el aprofitament de les seves aigües.

Aqüeducte del Planet

És un de los aqüeductes millors conservats del municipi, data dels segles XV-XVIII i està realitzat amb tàpia valenciana i maons de fang cuit.

Alcavor de Remigio

Mina d'aigua de principis del segle XX que es va construir amb lloses de carreu pla imitant la tècnica romana. Capta les aigües freàtiques per al reg de l'horta pròxima.

FESTES

16 de gener: Fogueres de Sant Antoni

Setmana Santa: La Salpassa. Tradició de possible origen judaic o precristià, que consisteix en la benedicció de sal i aigua en cada una de les cases amb el fi de protegir la casa, les collites i les famílies.

Primer cap de setmana de maig: festes Majors a la Verge del Rosari, el Crist del Perdó, la Divina Aurora i la Inmaculada Concepció

Diumenge de Corpus: Els Altarets

Primer cap de setmana de juliol: festes de Moros i Cristians

Juliol: Setmana cultural amb paella gegant, exposicions, competicions esportives, teatre, cine a la plaça i cucanyes.

Primer cap de setmana de setembre:

festa de l'Escaldà de la Pansa. Des de fa quatre anys l'Ajuntament organitza les festes l'Escaldà amb l'objectiu de recuperar aquesta tradició pròpia del poble lligada al cultiu de la vinya i ho fa amb correfocs, concerts, escaldà de la pansa...

EXCURSIONS

SL-CV 83: Mirador de la Creueta (1 km 30 min.)

SL-CV 84: Ruta de l'Aigua (5km 2h).

PR-CV 390: Ruta de les Penyes Albes (8,7km 2h 55min.)

Altres excursions:

- Paratge de la Font del Molí
- Productes locals

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes de la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Arbres fruitals
- Embotits
- La Pansa

L'OLLERIA

Població: 8.648 hab.

Terme municipal: 32,2 km²

Altitud: 250 m.

Gentilici: ollerjà, olleriana

Tel. Ajuntament: 96 220 06 01

Web: www.lolleria.org

E-mail: adl@lolleria.org

MONUMENTS

Convent dels Caputxins

Antiga ermita primitiva situada en la zona de la Serratella i dedicada als Sants de la Pedra. Sobre ella es fundà a l'any 1601 el convent dels Caputxins dedicat a les missions. A l'hort existeix un arbre monumental conegut com la Murta, considerat un dels més grans i antics d'Europa, a l'interior del convent es conserven col·leccions etnogràfiques importants així com un museu dedicat al pintor italià Oscar Marziali.

Hospital Sant Joan Baptista

En 1880 arribaren a la vila de l'Olleria els diners necessaris per a la construcció benèfica de l'hospital, traslladant aquest emplaçament a l'actual, ja que l'antic Hospital Reial es trobava a la Plaça de la Vila. Des dels seus inicis fins 2006 estigué assistit per una comunitat de monges Terciàries Caputxines. A nivell arquitectònic l'hospital conserva la capella neogòtica i claustres.

Santuari de la Verge de Loreto

En 1579 els Dominics fundaren el primer monestir de l'Olleria, utilitzant per a la seva construcció l'ermita medieval de la verge de Loreto i la torre àrab aliena que s'utilitzà com a campanar. L'església es va construir segons l'estil de la Contrareforma i al seu interior es troba la imatge tallada i policromada de la Verge de Loreto (patrona de la població), també l'altar Reliquiari, dedicat al Beat Pare Ferreres, erudit i màrtir de l'Olleria.

Casa de la Vila

Data del s. XVI i és una de les cases comunals més antigues, d'estil gòtic tardà i del primer renaixement. Destaca la llotja de la planta baixa, que obri tres grans arcs en la plaça i en el carrer Batle i les finestres geminades de la sala.

Almodí. Teatre Cervantes

L'edifici fou Almodí del segle XVI al segle XIX i al segle XIX es va convertir en el teatre Cervantes. D'estil gòtic tardà amb decoració romàntica, el pòsit fou construït per llauradors per a guardar la reserva del gra de blat d'arròs de la vila. Ací es trobava el pes reial per a garantir la compra-venda. Al deixar d'utilitzar-se a finals del s. XIX s'adaptà per crear el primer teatre estable de la vila.

Església Major de Santa María Magdalena

Fou construïda al llarg dels segles s. XVI, XVII y XVIII d'estil gòtic, renaixentista i barroc. Construïda sobre l'antiga mesquita, és una de les poques esglésies que queden fortificades. A finals del s. XVIII es dedicà a Santa María Magdalena. El 29 de gener de 1522, el virrei va fer cremar l'església aproximadament amb 600 persones,

que fugien de la persecució del virrei, que s'havien refugiat al seu interior. D'aquest incendi sols es conserva l'entrada dels Grissons. Després de l'incendi es va reconstruir i ampliar l'església i hui està declarada de Bé d'Interès Cultural.

Ermita del Crist de La Palma

Data del s. XVIII-XX i és l'ermita del cementeri vell. Al seu interior es troba la imatge del Crist de la Palma, un dels patrons de la població.

Monasteri de Sant Josep i Santa Ana

Convent de clausura de les Agustines Descalces fundat a títol pòstum pel Patriarca Sant Joan de Ribera l'any 1611. Per a la seua construcció, de trets modestos, es va utilitzar una torre de sentinella i actualment conserva restes de muralla en l'hort.

Palau dels Marau (Casa Santonja)

A finals del segle XIX la viuda de l'últim Marau es va casar amb un Santonja. Es tractava d'una família il·lustrada i liberal, relacionats amb el poder de l'època i la maçoneria. Al voltant de 1810 es va realitzar una intervenció artística per a decorar l'escala i la gran sala del palau, seguint els cànons de la il·lustració i representant un univers complet en la sala. Hi ha simbologia relacionada amb la maçoneria.

MUSEUS

Palau dels Marau. Casa Santonja

C/ Ravalet, 11

Concertar visita

Telf. 96 220 06 01

Museu del Vidre del Convent de Caputxins

Camí Caputxins, s/n

Concertar visita

Telf. 96 220 00 63

FESTES

Gener: Sant Antoni Abad, repartiment de pa beneït i benedicció d'animals

Febrer: Carnaval amb menjar de Cassoleta de pota i ventre en el camp

22 de juliol: festa de la Magdalena amb danses tradicionals i torres humanes, recuperades pel Ball dels Locos de l'Olleria

Primer cap de setmana de setembre: festes patronals i de Moros i Cristians en honor a San Miquel, l'Ecce Homo, el Crist de la Palma i la Verge de Loreto

Del 25 al 28 d'octubre: fira de l'Olleria

EXCURSIONS

Rutes per a conèixer la serra i el patrimoni natural del terme:

- Convent de Caputxins - el Port (5,19 km)
- Recorregut pels voltants de l'Olleria (7,045 km)
- Caputxins- La Ponta (8,025 km)
- Caputxins- La cova de San Nicolás (8,565 km)
- Trail el Port - El Salido (4,525 km)
- Integral de la Sierra Grossa (16,3 km)

Excursions:

- Zona d'acampada i àrea d'esbarjo del Rodat

Forma part de l'itinerari núm. 1 de les rutes de la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Producció de vidre (visita a les empreses de producció de vidre)

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament de l'Olleria: 96 220 0601

Biblioteca Municipal de l'Olleria:

96 220 00 98

Centre d'Informació Juvenil de l'Olleria:96 220 08 66

ONTINYENT

Població: 36.430 hab.

Terme municipal: 125,43 km²

Altitud: 353 m.

Gentilici: ontinyentí, ontinyentina

Tel. Ajuntament: 96 291 82 00

Web: www.ontinyent.es

E-mail: alcaldia@ajuntament.es

MONUMENTS

Pont Vell

Aquest emblemàtic pont fou construït entre 1500 i 1501 pels mestres d'obra i picapedrers Pere Ribera i Joan Montanyès. Consta de dos arcs de mig punt, lleugerament apuntats, sustentats sobre tres contraforts, el central dels quals es un formidable peu de carreus en forma de quilla. La seva superfície externa és de carreus de pedra picada, encara que la barana fou construïda amb les restes de

diversos portals murals derrocats a finals del segle XVIII. És poden veure les restes d'una antiga torre de vigia i una capella on es venera la imatge de la Mare de Déu d'Agres.

Plaça Major

S'alça sobre un espai a peu de muralla on antigament era un barranc cobert posteriorment per a facilitar l'extensió de la ciutat per la part del raval. Ha sigut des del segle XVI, el centre neuràlgic

de les activitats del municipi, raó per la qual concentra els edificis històrics més rellevants. Presideix la plaça l'antiga Casa del Consell o antic Ajuntament, edificada al segle XVI al front de les fortificacions medievals i reformat als segles XVIII i XX. En aquesta part es troba Llotgeta del Mostassaf construïda al segle XVI, i en la part ponent se situa l'Antic Almudí del segle XVI, reconvertit en presó al segle següent. Enfront destaca el Palau de Torrefiel (segles XV-XVIII), seu de l'actual Ajuntament.

Campanar de la Vila

És un dels referents simbòlics de la ciutat i està considerat com un dels més alts d'Espanya. És la tercera de les torres que ha tingut el temple i la seva construcció s'inicià en 1689. El segon cos i el remat de la torre de campanes edificades cap a 1745 patiren els efectes del terratrèmol de 1748. La seva actual aparença, amb el remat de forja, és conseqüència de l'impacte d'un rellamp en 1859 que va obligar a la demolició de l'anterior i a la construcció de l'actual cap a 1880. En el campanar es conserva una de les campanes més antigues de la comarca, la campana del Relotge anomenada de Rauxa i Foc (1563). Mereix la pena que realitzes una visita guiada amb La Colla de Campaners (Tel: 626 23 32 71).

Església de Santa Maria i Capella de la Puríssima

L'església de Santa Maria va ser construïda entre els segles XIV i XVI, probablement sobre l'antiga mesquita islàmica. La coberta és una volta gòtica de creueria sustentada sobre pilastres helicoidals. I la porta principal (1530) és d'estil renaixentista. A l'interior destaca: la taula de l'Assumpció

(segle XV); els olis de José Segrelles (segle XX); la pila baptismal florentina (segle XVII); la col·lecció pictòrica de Vidal i Tur amb obres de Ribalta i anònims del XVII; i les talles del Sant Sepulcre (1943) i la Soledat (1944) de Mariano Benlliure. En la capella de la Puríssima (1662-1692) es venera la imatge de la patrona de la població, llaurada en plata.

Plaça i portal de Sant Roc

Va ser la primera porta oberta pels cristians en 1257 que donava accés al recinte murallat i serviria de complement al, fins al moment l'únic, portal major o del Mirador. Es denominava portal de Sant Pere i donava accés a la plaça del Castell (hui de Sant Roc). En aquesta plaça s'establirien els serveis de la cort o tribunal de la magistratura del justícia, la carnisseria, la peixateria i la casa del veterinari entre altres. Destaca el monumental Palau de la Vila (segles XIII-XIX) i en un cantó podem veure una casa amb un escut nobiliari pertanyent a la família Borja. Eixint del portal podem admirar el conjunt monumental i ben conservat del convent de les Monges Carmelites (segle XVI).

Palau de la Vila

El palau s'ubica en la part més exposada de la muralla a forma de fortalesa o ciutadella que mira a ponent i resumeix totes les etapes històriques d'Ontinyent. Originalment va tindre un caràcter militar com alcàsser islàmic. Amb l'ocupació cristiana fou transformant-se i la seua titularitat es compartia entre el poder reial, per a ús exclusiu de la Corona, i el poder municipal, per acollir el primitiu Consell. A finals del segle XV l'adquiriren els Blasco, pertanyents a la noblesa, i l'edifici es va ampliar patint moltes transformacions.

Sent propietat dels comtes de Carlet acull la visita de l'emperadriu Margarita d'Àustria en 1666. Al segle XIX passà a mans de la duquesa d'Almodóvar. Després seria dividit en vivendes d'arrendament i entraria en decadència. En 2008 començaren les obres de rehabilitació després de les pertinents intervencions arqueològiques.

Carrer Major de la Vila

El carrer de la Trinitat junt al carrer de Sant Pere obtingueren, en el llenguatge popular, la consideració de carrer Major per la seua importància en època medieval. A una i altra banda d'aquesta via principal desemboquen altres carrerons i atzucacs (carrers sense eixida) plens d'encant: com l'Església, Muralla, Callarís, Cordellat, carreró de la Paella, entre altres. Passejar per aquests carrers és tot un plaer per als sentits, gaudint del silenci, admirant les dovelles de pedra de les cases, els casalots senyoriais, alguns d'ells amb escuts heràldics o retaules de ceràmica. Entre els dos carrers trobem la placeta de Sant Pere, dedicada a un dels antics copatrons de la vila.

En el centre de la plaça podem contemplar una font i una talla modelada en bronze representant al màrtir de Verona.

TOURISTINFO

ontinyent@tourist.info.net

MUSEUS I COL·LECCIONS MUSEÍSTIQUES

Museu de Ciències Naturals (Col·legi La Concepció)

El convent de Pares Franciscans guarda peces d'una sorprenent col·lecció. Es pot visitar, per una banda, el jardí botànic i el museu de ciències naturals amb col·leccions de fauna espanyola, africana i americana i, per altra banda mostres d'art precolombí, monedes antigues, restes de l'Egipte

dels faraons, manuscrits i llibres de valor incalculable.

Av. Sant Francesc, 5

Tel : 96 238 01 00

e-mail : info@colegiolaconcepcion.org

Horari: De dilluns a divendres de 10:00 a 13:00 h. Dissabtes amb cita prèvia. Entrada lliure

Museu fester

Inaugurat a finals del 2001, en què s'exhibeixen peces emblemàtiques i singulars de les nostres festes de Moros i Cristians, declarades d'Interès Turístic Nacional. Un recorregut per diferents sales mostra al visitant elements que ajuden a entendre la nostra festa i la seva història al llarg de més de 150 anys; fotografies, tages, pintures, escultures, vestits, armes, cartells, programes, mobiliari, llibres i altres curiositats que conformen un espai cultural i de festa únic.

Plaça de Baix, 26

Telf: 96 238 02 52 – 692 33 01 83

e-mail: museufester@morosycristianos.eu

Horari: dissabtes i diumenges de 11:00 a 13:30 h.

Possibilitat de concertar visita de grups fora d'aquest horari.

Entrada: 1 €

Museu Arqueològic d'Ontinyent i la Vall d'Albaida (MAOVA)

Centre de conservació, gestió, investigació i divulgació del patrimoni arqueològic. Es troba situat en l'antic edifici de Jutjats (s. XVII), i conté una col·lecció de peces arqueològiques procedents en la seua majoria de les pròpies prospeccions i excavacions arqueològiques realitzades en la comarca amb gran varietat d'objectes, bàsicament ceràmiques i de pedra, però també metàl·lics, óssos o de vidre, amb un

ampli marc cronològic que abasta des de finals del Paleolític fins l'època moderna.

C/ Regall, 2

Telf: 679 18 38 51

e-mail: info@maova.com

Horari: De dimarts a dissabte de 18:00 a 21:00 h. Entrada lliure

Museu del Tèxtil Valencià

Acull prop de 70 peces d'entre els segles XVIII al XXI relacionades amb el procés de fabricació tèxtil, d'entre les quals hi ha canyes, parafina, fils de plata i or, tisores, goma aràbiga, peces, telers dels segles XVIII i XIX, llibres antics i mostres de diferents teixits, distribuïdes en quatre espais que expliquen el procés amb especial atenció als elements propis d'Ontinyent.

Plaça de Sant Roc, 2 (Palau de La Vila) Tel : 96 291 60 90

e-mail: ontinyent@touristinfo.net

Horari: Matins de dimarts a dissabtes de 9:00 a 13:30 h. Vesprades de dilluns a divendres de 16:30 a 19:00 h. Entrada lliure.

Museu de Gegants i Cabets d'Ontinyent

En ell es poden contemplar els sis gegants

que representen les tres cultures que conviuen en l'Edat Mitjana i els nou cabets inspirats en personatges del cine americà dels anys 30 i 40. També estan exposades les recuperades figures de l'Àguila i la Tortuga.

Plaça de Sant Roc, 2 (Palau de La Vila) Tel : 96 291 60 90

e-mail: gegantsicabetsontinyent@gmail.com

Horari: Matins de dimarts a dissabte de 9:00 a 13:30 h. Vesprades de dilluns a divendres de 16:30 a 19:00 h. Entrada lliure.

FESTES

Cap de setmana del quart diumenge

d'agost: festes de Moros i Cristians al Santíssim Crist de l'Agonia (d'Interès Turístic Nacional)

Tercer cap de setmana de novembre: la Fira d'Ontinyent

Entre novembre y desembre: la Puríssima, el Bou en Corda, l'Embolà, el Cant dels Angelets, la Processó amb danses tradicionals: Gegants i Cabets, Arquets, Cavallets, Veta, Moma, Tortuga y l'Àguila.

Al llarg de tot l'any: festes dels barris i ermites, com San Antoni, el Llombo, Sant Esteve, San Rafael, Camí dels Carros, Corpus Christi, Setmana Santa, etc.

EXCURSIONS

SL-CV 9: senda del Castellar (1 km 30 min)

SL-CV 19: senda del Remallar o de Gamellons (7,6 km 2h 10min)

PR-CV 121: senda dels Enginyers - la Covalta (16,5 km 3h 35min)

PR-CV 122: senda del barranc dels Tarongers, camí vell Ontinyent - Bocairent. (10,2 km 2h 25min)

PR-CV 306: senda del Cinquantenari (22,8 km 5h 30min)

GR 7: Venta Boquilla- Alcoi (Terme de Ontinyent Bocairent > 17,3 km. 4h 50min)

Altres excursions:

- Ruta de les Xemeneies
- Ruta dels Refugis antiaeris
- Ruta pel Riu
- Paratge Natural Municipal del Pou Clar i de la serra de l'Ombria
- Zona d'acampada de Gamellons
- 4 senders mediambientals de Fuset: itinerari didàctic, panoràmic, espeleològic i senderista
- Senda dels Enginyers – Ombria
- Senda de l'Alba - Pou de l'Olleta
- Recorregut Pou de l'Olleta - Pou Clar
- Senda i àrea recreativa de Sant Esteve
- Senda de la Cova de l'Avern
- Senda del Pas de l'Ase
- Senda de la Font del Nano
- Font del Raboser
- Pou del Canyís
- Camí del Cid - Etapa 56: Xàtiva - Ontinyent
- Camí del Cid - Etapa 57: Ontinyent - Banyeres
- Ruta de Jaume I en la Vall d'Albaida

Forma part de l'itinerari núm. 6 de les rutes per la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Mantes
- Tèxtil per a la llar
- Embotits tradicionals
- Reboisteria

TELÈFONS D'INTERÉS

Serveis Públics Ajuntament 96 291 82 00

Arxiu Municipal: 96 291 21 11

Biblioteca "Lluís Galiana": 96 291 19 55

Biblioteca de San José: 96 238 67 37

Centre de Cultura: 96 291 82 30

Mancomunitat de Municipis Vall d'Albaida: 96 291 15 32

Turisme Vall d'Albaida: 96 238 90 91

Maova: 679 18 38 51

Medi Ambient: 96 291 82 29

Mercat Municipal: 96 291 27 96

Oficina PROP i OMIC (Oficina Informació Consumidor): 96 291 82 03

Oficina d'Informació Juvenil: 96 238 37 51

Piscina Coberta: 96 238 43 06

Poliesportiu: 96 291 27 01

Teatre Echegaray: 96 238 30 68

Transports

Autobusos La Concepció:

96 238 03 62 - 96 349 99 49

Autobusos Navarro (urbà):

96 238 50 11

Renfe Informació: 902 320 320

Taxis: 626 727 444, 609 401 140, 646 969 035, 678 412 989, 667 839 526, 633 212 015

Urgències

Centre de Coordinació d'Emergències:
112

Comissaria de Policia Nacional: 091

Creu Roja Espanyola: 96 291 00 69

Guàrdia Civil: 062

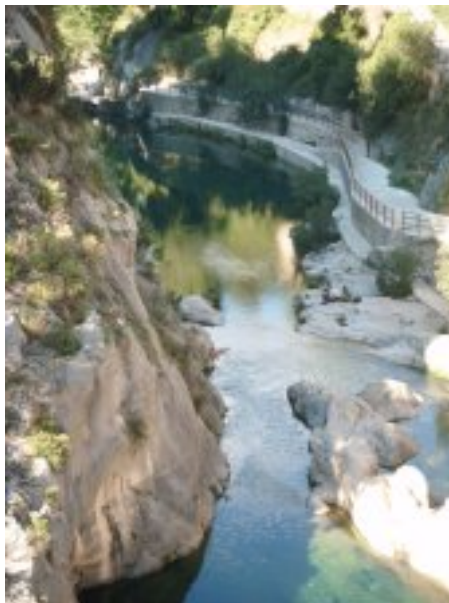
Policia Local: 96 291 82 01

Policia Local Urgències: 092

Protecció Civil: 96 238 90 70

Servei Ordinari d'Urgències Mèdiques:

96 291 94 55

OTOS

Població: 440 hab.

Terme municipal: 11,24 km²

Altitud: 330 m.

Gentilici: otosí, otosina

Tel. Ajuntament: 96 235 82 35

Web: www.otos.es

E-mail: ajuntamentotos@otos.es

MONUMENTS

Poble dels rellotges de sol

Ruta turística-cultural conformada per 13 rellotges de sol dissenyats per artistes valencians, utilitzant diferents formes, material, escultures i temàtiques. Artistes famosos com Andreu Alfaro: La norma no es un dogma; Arcadi Blasco: Rellotge de fang; Elisa Martí: Unió, rellotge mural de ceràmica amb llegenda d'homenatge al bandoler del segle XIX Mariano Seguí, i el Gatet d'Otos; Rafael Armengol: Rellotge dels pimentons; Antoni Miró: Rellotge

bicicleta; Rafael Amorós i Joan Olivares: Venim del nord, venim del sud; Manolo Boix: Polifem; Artur Heras: Meló Soleil; Ximo Boluda i Joan Olivares: Rellotge equatorial; Tino Pla i Joan Olivares: Repoblament; Joan Olivares: Pedra de Basset, Joanfra Tormo: La font de la vida i el rellotge Muixeranga donació de la Muixeranga d'Algemesí al municipi d'Otos. Aquests 13 que formen la ruta, cal afegir 15 més que estan ubicats per les diferents fatxadades del municipi.

Centre Històric

Vertebrat al llarg dels carrers principals, al voltant dels quals se situen altres més xicotets, destaquen els carrers del Crist i de Sant Josep. Al carrer de l'església podem trobar l'escultura commemorativa del 200 aniversari de les festes patronals d'Otos de Josep Sanjuan.

Palau del Marquès de Sant José d'Otos

Palau senyorial construït al segle XVIII. Presenta tres altures amb pati central. Arquitectònicament mostra sostres característics de l'arquitectura de la Corona d'Aragó. Destaca la porta de la façana amb l'escut nobiliari i la part superior decorada amb una filera d'arcs de mig punt. Actualment es troba totalment rehabilitat.

Església parroquial de la Puríssima Concepció

Està dedicada a la Puríssima Concepció i s'edificà en la primer meitat del segle XVIII. D'estil jesuític i compta amb tres naus, creure i cúpula en casquet esfèric. Danyada a la Guerra Civil, posteriorment ha sigut restaurada en varies ocasions. Destaquen els frescos dels quatre evangelistes, la Santíssima Trinitat (atribuïts a Vicente López), la pila gòtic-renaixentista de pedra calcària, etc.

Ermita de la Verge dels Dolors

Del segle XVIII, a l'interior de l'edifici destaquen les pintures d'estil romàntic amb escenes del calvari, la lluminositat de la qual, és molt inusual. A l'exterior, en el parc destaquem les peces de l'antiga almàssera d'oli, situades en un privilegi de mirador que ofereix boniques vistes del Benicadell.

En el mateix parc està ubicada l'escultura

de Rafael Amorós en homenatge als soldats d'Otos desapareguts en les guerres del s. XX.

Castell de Carbonera

Antic castell andalús ubicat sobre un tossall rocós de la vessant nord de la Serra del Benicadell del qual sols queden les restes de les muralles.

Font de Baix

Situada a l'oest del nucli urbà d'Otos (a uns 200m de distància) a la vorera del barranc de la Mata. A una banda del barranc està el safareig i la font, en l'altra banda hi ha una zona recreativa.

COL·LECCIÓ MUSEÍSTICA

La Col·lecció d'Antoni Miró

La col·lecció permanent d'Antoni Miró en el Palau d'Otos s'inaugurà l'any 2012 amb una donació inicial de 12 escultures d'acer "corten", 2 obres gràfiques digitals sobre paper i la cessió de la sèrie Ciutats, composta per 25 obres. L'any 2015 l'artista va fer una donació a l'Ajuntament d'Otos de 70 obres seves (40 aigüaforts, 7 litografies, 9 serigrafies i 14 amb gràfica digital sobre paper) i de nou l'any 2016, Antoni Miró obsequià al poble amb una nova donació de 14 obres seues. Pots visitar la col·lecció amb cita prèvia cridant al telèfon 96 235 82 35 (Ajuntament d'Otos).

FESTES

Cap de setmana següent al 17 de gener:

festa del carrer Sant Antoni

Dijous anterior a Carnaval: "Dia de les Cassoles"

Cap de setmana següent al 19 de març:

festa del carrer San José

Del 3 al 8 d'agost: festes patronals en honor al Crist de la Fe, els Sants de la Pedra i la Inmaculada Concepció.

EXCURSIONS

SL-CV 10: senda general d'Otos (4 km 1h 20 min)

Altres excursions:

- El Castell de Carbonera
- La nevera de Tormo
- El Benicadell
- La Font Freda
- Font de Baix
- Àrea d'esbarjo del Barranc de la Mata.

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes de la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Productes agraris
- Fruita
- Vinya
- Olives

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament d'Otos: 96 235 82 35

EL PALOMAR

Població: 598 hab.

Terme municipal: 7,80 km²

Altitud: 192 m.

Gentilici: palomarenc, palomarenca

Tel. Ajuntament: 96 239 10 96

Web: www.elpalomar.es

E-mail: adl@elpalomar.es

MONUMENTS

Castell de Carrícola

Torre medieval del segle XIII recentment restaurada. Es tracta d'una construcció de caràcter militar típica de la societat d'Al-Àndalus construïda pels moros. Està situada a uns 5 kilòmetres aproximadament del casc urbà, junt a la Ruta SL-CV 118 que recorre el Paratge Natural Protegit de l'Ombria del Benicadell i que s'uneix amb la senda PRV-222 del Benicadell.

Font de Sis

Es tracta d'un paratge natural on pots

relaxar-te rodejat de naturalesa. Disposa d'un llavador i naixement d'aigua amb sis xorros que li donen nom, restaurants, àrea infantil, camp de futbol, berenadors, serveis, paellers, agrunsadores, tirolines etc. Des d'aquesta zona, a més comença la Ruta del Barranc de la Junda amb testimoni de l'herència musulmana com fonts, basses de reg, molins, pollancre i unes panoràmiques diferents de la comarca.

Església de Sant Pedro Apòstol

Aquesta església fou construïda al segle XVII sobre l'antic temple medieval de la localitat, encara que l'actual aspecte barroc

data del segle XVIII.

Una vegada dins destaca l'interessant fons museístic de la parròquia que guarda diferents peces d'escultura, orfebreria i pintura de temàtica religiosa. També impressiona el conjunt pictòric del retaule major que versa la figura de Simó Pere. Als seus peus se situa el campanar, amb mes de 200 anys.

Ermita del Roser

Ermita d'inspiració neoclàssica reedificada definitivament al segle XIX. Rodejada d'un calvari i un espai enjardinat amb engronsadors.

Al llarg dels carrers

En el recorregut pel poble trobem alguns rellotges de sol, com el rellotge de sol anal-lagmàtic del Parc dels Astres que aprofita l'ombra per a projectar l'hora. També trobem nombrosos conjunts de maó ceràmic policromats i amb caràcter devot que decoren moltes de les cases del municipi.

A més, podem observar moltes cases tradicionals interessants per la seua antiguitat i pel seu valor intrínsec com a part de l'herència cultural dels veïns i veïnes.

MUSEU

La Sala

Es tracta de l'edifici que acull el primer consistori de la localitat i que ha sigut recentment restaurat conservant la façana i altres elements originals. El museu arqueològic mostra les peces restaurades i altres trobades en edificis i el Castell de Carrícola.

FESTES

Festes de Sant Antoni

Se celebren en el mes de gener i reuneixen a tot el poble al voltant de foc, encès per la persona més major de la localitat. La música i els focs artificials acompanyen aquesta tradició que comença el calendari de festivitats any rere any.

Festes del Xop

Se celebra el segon cap de setmana de maig en honor a la Verge dels Desemparats i és una de les festes més importants del municipi. Recentment declarada com Festa d'Interès Turístic Local. És una festa tradicional i mil·lenària en què destaca la Plantà del Xop, la dansa dels pastorets i la dansa de la bandera.

Festes patronals

Se celebra el tercer cap de setmana del mes d'agost. Destaquen les desfilades de Moros i Cristians, les processons, les disfresses, les misses dels patrons, les danses tradicionals i les paelles, actes acompanyats d'actuacions teatrals i música que ambienta els dies de les festes patronals en honor a la Sagrada Família.

EXCURSIONS

SL-CV 118 Ruta del Castell i altres joies i del patrimoni rural (6,15 km – 1h 20')

Barranc de la Junda: herència musulmana

TELÈFONS D'INTERÉS

Alcaldia: 677 579 035

Escoles: 96 239 80 33

Guarderia: 600 477 392

Poliesportiu: 678 413 016

Ambulatori: 96 291 95 41

Farmàcia: 96 290 10 85

Canera: 605 817 841

PINET

Població: 148 hab.

Terme municipal: 11,9 km²

Altitud: 340 m.

Gentilici: pinatell, pinatella

Tel. Ajuntament: 96 229 41 51

Web: www.pinet.es

E-mail: ayunpinet@hotmail.com

MONUMENTS

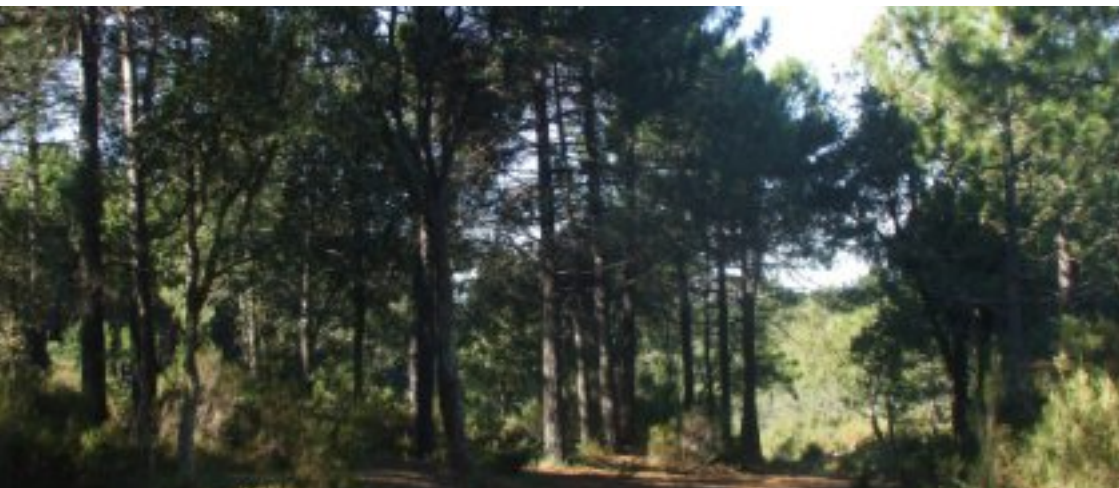
Centre històric

Destaquen notables mostres d'arquitectura civil, fonamentalment en el carrer de l'església i en el carrer Major.

Església parroquial de San Pere Apóstol

Data de finals del s. XVIII i destaca per la seva senzillesa constructiva. A l'interior de la nau coberta amb una nau de volta de canó reforçada mitjançant arcs que descansen sobre contraforts i quatre

capelles intermèdies. Destaca en tot el conjunt de la façana la porta adovellada i sense decoració, restaurada l'any 1928. El campanar que hi ha ara sobre la porta d'accés al temple, va substituir un campanar anterior de dos cossos per la reforma realitzada en l'edifici al 2005. El poble de Pinet va patir les conseqüències de l'expulsió dels moriscos, i l'any 1664 contava amb 20 habitants. Aquest fet va provocar que l'església del poble quedés sobre la jurisdicció del convent de dominics

Poble a Poble

de Llutxent fins la desamortització de l'any 1835.

FESTES

Cap al 29 de juny: festes patronals en honor a la Concepció, al Crist de la muntanya i San Pere Apòstol amb passa carrers, processons i berbenes.

A finals de setembre: se celebra la Fira Gastronòmica i Artesanal

EXCURSIONS

- Espai natural protegit del Surar de Pinet
- La Vinya Vella
- Barranc i font del Castellet
- Forma part de la ruta dels Monestirs
- La penya del Migdia, l'alt de Carpi, la Lloma Plana
- Ruta cicló-turista Pinet- el Surar- Barx

Forma part de l'itinerari núm. 3 de les rutes de la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Elaboració de cabassos i cistelles amb fulles o palmes de palmera.

LA POBLA DEL DUC

Població: 2.449 hab.

Terme municipal: 18,9 km²

Altitud: 243 m.

Gentilici: poblatà, poblatana

Tel. Ajuntament: 96 225 00 66

Web: www.lapobladelduc.es

E-mail: infopobla@lapobladelduc.es

MONUMENTS

Centre històric

Centre històric amb importants recursos arquitectònics i històrics. Cases populars i burgeses, ubicades al llarg del centre històric, caracteritzades per una arquitectura civil unida al món rural.

Plaça de l'Església parroquial

Nostra Sra. de l'Assumpció

L'edifici principal va ser construïda al segle XVII. El campanar actual fou finalitzat a l'any 1789, té dos cossos, rematat i té una planta hexagonal. S'ha d'assenyalar l'elegància del cos de les campanes

amb el seu aparellament de contrafinestres de mig punt, balustrada i pilastres jòniques. Passa a ser un referent urbà emblemàtic sobretot perquè destaca en el carrer on es troba i connecta urbanísticament el carrer Nou i la plaça de l'Església.

Ajuntament de La Pobla del Duc

Es tracta d'un edifici de dues plantes: en la planta baixa trobem el saló d'actes on duen a terme les sessions plenàries, en la primera planta es localitzen les oficines municipals i secretaria, i en la planta superior es troba l'àrea de desenvolupament local i el departament de comptabilitat.

Plafons ceràmics amb motius devots

Són retaules ceràmics datats dels segles XVII al XIX ubicats en alguns carrers del poble i que estan dedicats a Sant Vicent Ferrer, Sant Cristòfol i Sant Tomàs, Sant Francesc i Sant Miquel, la Puríssima, la Trinitat i la Verge de la Soledat.

Parc del Convent

Construït a partir de l'enderrocament de l'Antic Convent dels Mínims el 1989, que va ser construït en 1603 sobre l'ermita de San Sebastià i Sant Fabià. Es conserva la portalada de l'antic convent col·locada a l'entrada com un element decoratiu. El parc fou construït en 1989 i inclou restes de dues làpides amb bancs, un escenari en alt, teulat i un calvari (des de la tercera estació) que rodeja l'espai central.

Xemeneia Industrial-Cooperativa Vitivinícola

Un vestigi dels anys 1940, propietat de la Cooperativa Vitivinícola de La Pobla del Duc, reflex de l'activitat de transformació agroalimentària, que era utilitzada entre altres coses per al procés de destil·lació de l'alcohol.

La Cooperativa Vitivinícola ha sigut al llarg del segle XX el pulmó econòmic del municipi. Fou la primera associació amb caràcter de cooperativisme de la Vall d'Albaida fundada a finals dels anys 30. El celler amb una capacitat de 55.000 litres, tenia una producció de dos milions de litres de vi, una part de la qual s'embotellava amb la marca Roscardí, per a la seua distribució en els mercats de l'interior. La cooperativa està també formada per una secció horta-fructícola que comercialitza raïm, caquis, síndries i altres fruites d'estiu.

Llavador municipal

Situat a la plaça de la Concòrdia en 1930 i reformat el 1988, es troba en bon estat de conservació. Mostra planta rectangular i coberta de dos vessants de teula àrab. La pila central està exempta i és de grans dimensions.

La Poasa: Aljub medieval

Per al seu origen s'ha de fer una recerca a l'època musulmana medieval. En el lloc que està ubicat hi havia una sínia comunal. Fou reformat l'any 1877 i restaurat en 1984 per l'Ajuntament.

Refugi Pla de Micena i Refugi de la casa Alta

L'aeròdrom de Micena fou una obra de considerables proporcions i pressupost que va emprar a un miler de treballadors. Es va elevar i aplanar el camí Reial de Gandia o camí de Montaverner per a la construcció de dues pistes, edificaren una vivenda per a Lloc de Comandament, coneguda com la casa del Coroner, i condicionaren la Casa Alta per a ser emprada com a vivendes de les esquadilles de pilots i les tropes de recolzament. Pel que fa als mitjans de defensa passiva, destaca l'existència de dos gran refugis situats un en la Casa Alta, amb capacitat per a 70 persones i al sud del camp, el de Micena amb capacitat per a 40 persones.

Aquests refugis de construcció similar als que es conserven a Toro, estaven destinats a la protecció contra els atacs aeris, amb revestiment de maó i morter i amb dues boques d'entrada.

FESTES

Del 3 al 11 de gener: Novenari del Crist de l'Empar i la festa del Crist de l'Empar.

3 de febrer: festivitat de Sant Blai

Tres últims dies de juliol i primer d'agost: festa als Sants de la Pedra, amb processons i danses de carrer

Últim cap de setmana d'agost: presentació de la reina de festes i cort d'honor, i festes de Moros i Cristians.

Primer cap de setmana de setembre: festes patronals en honor a la Divina Aurora i als patrons Sant Blai i el Crist de l'Empar.

Primer cap de setmana d'octubre: fira comercial i gastronòmica

EXCURSIONS

Forma part de l'itinerari núm. 3 de les rutes per la Vallblanca

- Zona recreativa la Penyeta
- Casa Tarrenet i Casa Alta
- Camí de la Ronda de la Poble
- Ruta de les Carrasques
- Ruta dels refugis militars antiaèries: el Pla de Micena i la Casa Alta
- Ruta Jaume I en la Vall d'Albaida
- Ruta Literària
- Ruta de les Heretats

PRODUCTES LOCALS

- Productes agrícoles: fruita d'estiu raïm, caqui, carabassa
- Vi
- Instruments de percussió
- Maquinària agrícola

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament de La Poble del Duc:
96 225 00 66

Polícia Local: 649 455 372

Treballador social, biblioteca i Centre Social: 96 292 79 82

Centre Salut de la Poble del Duc:
96 224 96 64

Farmàcia Poble del Duc: 96 225 03 14

Parròquia Poble del Duc: 660 474 325

Centre Salut Benigànim-Urgències:
96 224 92 55

Guàrdia civil- Benigànim: 96 221 50 07

Emergències i urgències: 112

ENLLAÇOS D'INTERÉS

Aplicació de geo-localització de recursos i la ruta dels refugis militars antiaeris de la Poble del Duc 'Ruta dels refugis de la Guerra Civil' en App Store i Google Play.

QUATRETONDA

Població: 2.206 hab.

Terme municipal: 43 km²

Altitud: 224 m.

Gentilici: quatretondà, quatretondana

Tel. Ajuntament: 96 226 45 71

Web: www.quatretonda.es

E-mail: registre@quatretonda.org

MONUMENTS

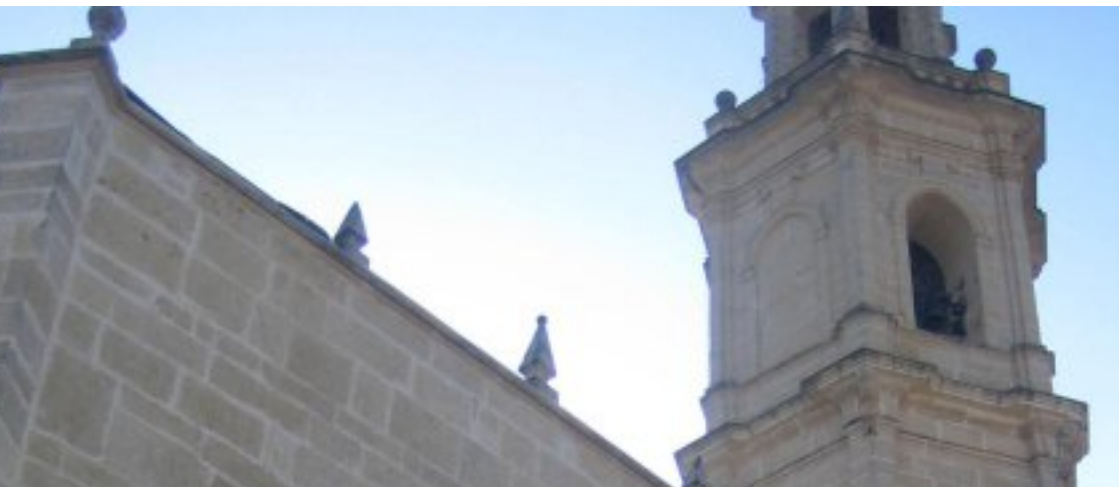
Església dels Sants Joans

Es d'època barroca en general, encara que combina diferents estils artístics. El temple presenta una nau única, d'ampla planta, rectangular, amb capelles laterals entre contraforts. Presenta una coberta de volta de creueria simple en els tres primers trams, de tercelets al creuer i estrellada en el presbiteri. Destaquen les rajoles de ceràmica valenciana de la capella del sagrament o reraltar que representen els emblemes característics del Patriarca. També crida l'atenció el retaule sobre la porta de la sagristia, pintura del s. XVII, que representa la Verge entregant l'escapulario. En l'interior de la sacristia trobem una

pintura al fresc representant l'arcàngel S. Gabriel orlat d'un medalló, del segle XVIII, amb característiques decoratives del rococó. La capella de la comunió del segle XIX, d'estil academicista, presenta interessants pintures en la cúpula, encara que en lamentable estat, i els murals laterals són dels anys seixanta, obra de M. Vaquero.

El campanar

Als peus de l'església s'eleva la torre-campanar, composta de tres cossos i remat. Obra barroca del 1694 amb elements que perviuen del gòtic dels arcs apuntats que formen el cos de les campanes i detallen ornaments

renaixentistes es mostren en les boles i els pinacles.

No menys coneguda és la inscripció en llatí *Pax et unitatis me fecerunt* que figura a les seves parets, traduïda vindria a dir; La pau i la unió em va fer.

Ermita de San José

Edifici barroc del segle XVII, originalment extramurs del poble sobre una menuda elevació. Ermita de planta senzilla, presenta un nau de tres trams amb volta de canó i capelles laterals entre pilastres. La façana principal, als peus de la nau té forma de retaule, rematada en una espadanya i detalls decoratius-boles i pinacles del renaixement tardà, amb una porta de forma dentelada sense decoració. Sobre la façana pots diferenciar gravats amb informacions sobre les dates de construcció i renovació (1607 i 1985) així com anagrames referents a innovacions dels titulars de l'ermitori (Ave Maria, Jose i Jesús) i un modern retaule ceràmic de 1961, recordatori del milacre dels Croporals.

El calvari

Aquest conjunt es completa amb els Calvaris de Dalt, amb mur de maçoneria i cantonades de carreus amb escalinata de pedra. Clavari de Baix o dels Dolors amb creu de terme.

Ermita de Sant Martín

En la plana, a uns quilòmetres, es troba la senzilla i austera ermita de San Martín, d'origens desconeguts i sobre l'antic poblat de Rosament.

La Casa de la Vila

Edifici del segle XVII, seu del govern municipal fins l'època recent en què va ser destinat a la biblioteca pública.

Cronològicament és la tercera de la Vall d'Albaida, presenta una construcció popular de característiques rurals, amb una planta baixa, primer pis i andana. De la façana destaca la balconada del s. XVI.

Cooperativa vinícola

Es va construir en 1953. Els seus socis estan agrupats en seccions per a poder realitzar junts les activitats específiques de cada secció. La cooperativa consta de set seccions; crèdit, celler, horta-fructícola, reg, consum de serveis i subministres. La cooperativa desenvolupa una sèrie d'activitats com la comercialització dels productes horta-fructícola dels socis, olives i raïm. També ven subministres agraris i de consum als socis així com altres serveis relacionats amb el camp. En 1998 s'inaugurà la tenda Coarval, posteriorment a l'any 2003, es va construir un nou celler més modern i amb més tecnologia.

L'almàssera

Aquesta almàssera ha estat en funcionament continu des de fa més de 125 anys, passant per quatre generacions de la mateixa família. Obté oli de forma natural i per premsat de fred.

La Font Vella

Ubicada prop de la localitat en el sud-est, és un paratge natural situat entre dos barrancs; el de Fontetes i el de la sèquia. La font s'integra dins d'un conjunt de construccions per a l'explotació de l'aigua, com són: la cava, el pont d'accés, la nova font, el safareig i l'abeurador. De tot el conjunt patrimonial destacarem la cava que dona nom al lloc. Un dels aspectes més interessants de la font és una inscripció amb lletres capitals gravades en un carrer l'estrep est, just damunt d'una pedra amb

una argolla, sense cap dubte per nugar les cavalleries, altre bonic detall de la font.

Patrimoni civil

En el centre històric predominen les típiques cases unifamiliars de poble de dues o tres plantes. Trobem construccions d'estils i èpoques molt variades, entre elles destaquen algunes façanes renaixentistes en la plaça dels Sants Joans (s. XVII), algunes façanes del carrer Nou o del Crist de la Fe, d'estil barroc amb un rellotge de sol i la inscripció "AÑO 1709" o la façana de la casa modernista del poeta Alberola (s. XIX), entre altres.

Pels voltants del poble podem trobar nombroses construccions de tipus agrícola com corrals i heretats, entre les que destaquen la Casa de la Bastida, un antic corral de bestiar restaurada com aula de naturalesa i alberg de muntanya, i la Heretat de Pere una antiga masia recuperada com a casa rural i formatgeria artesanal.

FESTES

2 de febrer: La Candelera.

Segon cap de setmana de maig: festa del carrer Nou en honor a Nostra Senyora dels Desemparats, on es balla la tradicional Dansa de Quatretonda.

Últim cap de setmana de juny: festa de San Pere o de bous. Destaca l'Entrada de bous, la solta de bous i vaques pels carrers.

Última setmana d'agost: Setmana Cultural Mercat medieval i de productes típics artesans de Quatretonda.

Primer cap de setmana de setembre: festes Patronals o de setembre, amb artístiques carrosses de papers.

Al voltant del 21 d'octubre: Dia de la Vila, festa d'aniversari de la fundació de la vila de Quatretonda. I des del 2018 es celebren les festes de Moros i Cristians.

11 de novembre: festa de San Martín, el poble va en romeria fins l'ermita a beneir i a menjar-se les típiques coques de Sant Martín.

8 de desembre i festes nadalenques: Mercat de Nadal.

EXCURSIONS

Forma part de l'itinerari núm. 3 de les rutes per la Vall d'Albaida

SL-CV 39: Ombria de Torrella (5km 1h 30min)

PR-CV 172: serra de Quatretonda (18km 4h)

Altres excursions:

- Serra del Buscarró
- Nevera de la Talaia
- La Font Vella
- Els corrals de Quatretonda
- La Bastida
- El pla dels Engolidors
- Creus de terme
- Sendes de l'Escaló, del Cossis, de l'Avenc, de les caigudes de Pinet y del barranc dels Conills.

PRODUCTES LOCALS

- Productes agraris
- Oli, vi, mel i formatge
- Embotits

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajunt. de Quatretonda 96 226 45 71

Biblioteca Pública 96 226 42 06

EL RÀFOL DE SALEM

Població: 464 hab.

Terme municipal: 4,39 km²

Altitud: 298 m.

Gentilici: rafolí, rafolina

Tel. Ajuntament: 96 281 30 72

Web: www.rafoldesalem.es

E-mail: ajuntament@rafoldesalem.org

MONUMENTS

Centre històric

La part històrica del municipi consta de dos carrers amb cases típiques de l'arquitectura mediterrània, casa de llauradors i alfarers, principalment decorades amb balconades de forja, portes de fusta treballada, adoba artística, plafons amb motius de devoció, rellotges de sol i voladís de teulat adornats amb maons ceràmics pintats. El punt cèntric és la paça de l'Ajuntament, on es troba l'edifici consistorial. El turista pot començar des d'aquest punt el recorregut fins aplegar als carrers més emblemàtics, carrers en record als vells terrissaires, places i carrers que acullen jardineria,

imatges religioses i valuoses peces antigues.

Església de Nostra Senyora dels Àngels.

Un edifici construït de nova planta entre els anys 1748-1760, després del terratrèmol de Montesa, sobre les restes de l'antiga mesquita musulmana i el temple cristià de 1535. L'edifici actual és d'estil neoclàssic i presenta una planta de creu llatina. A l'interior conserva un llenç de Sant Blai i Sant Francesc del segle XVIII i una gran mostra d'orfebreria religiosa. Les últimes obres són una reforma pictòrica de l'interior del temple.

Ermita de Sant Blai

Un edifici originari del segle XV construït arrel del descobriment de la imatge de Sant Blai en 1430 i reformar en els segles següents.

Des d'ací, es pot contemplar una panoràmica del municipi i de la comarca. L'última restauració de l'edifici va tindre lloc a l'any 1981 i del seu estat de conservació és òptim.

En el mateix entorn, esta el Calvari, un lloc de culte que es remunta als anys 1879-1889. És una Via Crucis decorada amb rajoles valencianes.

Llavador

Es troba emplaçat a l'entrada del poble. Compta amb una pila de 9.4 metres de longitud per 2 d'ample. S'abasteix de l'aigua de la sèquia mare de la Font d'el Cantal.

Antigament estava al descobert, però els veïns van sufragar la coberta.

En la façana hi ha una placa amb un panell ceràmic que il·lustra dones llavant. Una activitat que continuava viva fins els anys 90.

Molí de Baix

L'emplaçament del Molí és d'època moruna, però el casal molinar data del segle XVIII i fou construït per iniciativa del senyor d'el Ràfol i l'olla de Salem, el marquès de Bèlgida. Aquest molí va ser adquirit i rehabilitat per l'Ajuntament en 2000-2001. Actualment funciona per al gaudiment de nombrosos escolars i públic en general que el visita.

MUSEUS

Museu de l'oli Almàssera El Salvador

L'antiga almàssera és testimoni de vells oficis ara recuperats en forma de museu etnogràfic. Una col·lecció museogràfica que explica fil per randa i de forma il·lustrada com era l'elaboració de l'oli d'oliva antigament. És l'únic museu d'aquestes característiques en la comarca de la Vall d'Albaida.

C/ Gerreria, 24

46843 el Ràfol de Salem

Tlf: 96 281 30 72

Horari: Concertar visita per telèfon.

FESTES

Primer cap de setmana de febrer: festes en honor a Sant Blai, amb Porrat, benedicció i repartiment de pa al veïner.

Setmana del 6 d'agost: festes patronals dedicades a Sant Tomàs, el Diví Salvador, la Divina Aurora i la Divina Pastora.

21 de setembre: El milacre en honor al Diví Salvador.

EXCURSIONS

PR-CV 213: Beniatjar – El Ràfol de Salem-Alt del Benicadell (15,6 km 6h)

Altres excursions:

- Ermita de San Blai (zona d'acampada molt prop)
- El molí de Baix
- Àrea d'esbarjo del Carrascalet, amb paellers i parc infantil

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes de la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Fabricació de teules i maons en centres on abans es fabricaven càntars
- Oli
- Productes agraris

RUGAT

Població: 171 hab.

Terme municipal: 3,1 km²

Altitud: 300 m.

Gentilici: rugatí, rugatina

Tel. Ajuntament: 96 281 30 10

Web: www.rugat.es

E-mail: secretaria@rugat.es

MONUMENTS

Centre històric

Unit clarament a les activitats agrícoles i ramaderes.

Palau de Rugat

D'estructura senzilla, amb coberta de teula àrab i murs de maçoneria, es troba habitat i en molt bon estat de conservació

Església parroquial de la Verge de Gràcia

És d'estil neoclàssic de principis del s. XIX. A l'interior destaca el retaule políptic de 12 taulells atribuïts a Ribera, un crist del s. XVI i un oli de l'escola de Joan de Joanes. A l'exterior un plafó amb motius de devoció de la Verge de Gràcia.

FESTES

Prop del 17 de gener: Sant Antoni Abad

25 de juny: Corpus Christi

Última setmana de juliol: festes patronals dedicades a Sant Bernardí, amb passacarrers, berbenes, cordà i processons.

EXCURSIONS

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes per la Vall d'Albaida.

SL-CV 44: senda de les Fonts de Rugat (2,7 km 1h 50min).

Altres excursions:

- El barranc de les Fonts
- El molí de Rugat

Ruta de Jaume I: senda morisca de la Vall d'Albaida

PRODUCTES LOCALS

- Productes agraris

SALEM

Població: 394 hab.

Terme municipal: 8,6 km²

Altitud: 350 m.

Gentilici: *salemer, salemera*

Tel. Ajuntament: 96 281 33 31

Web: www.salem.es

E-mail: ajuntament@salem.es

MONUMENTS

Església parroquial de Sant Miquel Arcàngel

El presbiteri ocupa el solar de l'antiga mesquita islàmica, convertida en església en 1532, seu de vicaria al 1534 i seu parroquial al 1600. Després de l'expulsió dels moriscs (1609), els repobladors la dedicaren a Santa Maria del Rosal en 1611 i a San Miquel Arcàngel en 1694.

L'edifici morisc fou reemplaçat als anys 1720-1728 aproximadament, per un nou presbiteri, amb el creuer i les dos primeres capelles laterals de la nau. A mitjans del segle XVIII es va construir el campanar als peus de la nau. Al llarg dels segles XVII i XVIII, el temple no parà d'enriquir-se amb nous ornaments, alguns dels quals

provenien de fora. Per exemple; el llenç de Sant Tomàs de Vilanova, venia del convent de les Agustines de Xàtiva (26 de juny del 1784) o el retaule rococó de San Vicent Ferrer, que els marquesos de Bèlgida –barons de Salem– portaren de La Seu de València, on el l·levaren per obsolet (1790). La continuació de l'església fou a càrrec de l'arquitecte academicista Fray Vicent Cuenca, director de les obres de La Seu de Xàtiva, va suposar la finalització de la nau (1816-1821), amb les sis capelles laterals, l'austera façana i els contrafort que separen les capelles amb ocults intramurs.

Annexes a l'església es troben el campanar, obra de mitjans del segle XVIII, i el cos de campanes decorades per una austera decoració de pilastres dòriques Il·lises.

Castell de la Barcella

Del segle XII, que ocupa el cim del paratge de la Barcella. Els àrabs l'anomenaren Almaraién, és a dir, hisn Al-Mariyāyn, castell de les Dues Fogueres, o de les Dues Senyals de Foc, segons els arqueòlegs del Centre d'Estudis Contestant, que l'han analitzat amb deteniment. Tots els fragments de ceràmica d'època medieval arreglats en la superfície dels voltants del castell, donen una cronologia musulmana, partint dels segles XII-XIII.

Patrimoni hidràulic

El patrimoni hidràulic de Salem està molt preservat per sèquies, mines d'aigua, basses, arcades i molins. Els elements més interessants són, sense cap dubte la bassa romana típica mina d'aigua hispanomusulmana, excavada en la roca fins a captar el naixement (40 m de túnel), amb tres respiradors o pous verticals que faciliten el seu accés a l'interior i les operacions d'escura. La bassa de què s'extreu l'aigua es troba inutilitzada des dels enderrocaments del diluvi de 1884. En el seu temps complia bàsicament la funció de proporcionar aigua de reg als horts de les alqueries islàmiques de Benigerví (els Casals de Monxereví) i Elca (els Casals d'Elca).

En l'actualitat hi ha una ruta que mostra la riquesa hidràulica de la Foia de Salem. L'herència del reg musulmà; la font i la bassa d'Elca (SL-CV 140).

Molí de la Font del Cantal

Es tracta d'un casalot de grans dimensions que fou propietat dels marquesos de Bèlgida, els Bellví, últims senyors de la baronia de la Foia de Salem. Una bassa permetia emplenar el pou vertical, des d'on queia l'aigua a pressió sobre un o dos jocs de moles; un per al blat i l'altre per a la dacsà. Encara que en èpoques recents sols funcionava una de les moles, es deixà de moldre definitivament en 1962.

Pont del molí

En el costat del mateix molí hi ha un pont, el pont del Molí, de factura pintoresca: un arc de mig punt per on travessa el barranc de la font del Cantal. Es tracta d'un dels ponts antics (segurament del segle XVIII, com el molí) de major encanteri paisatgístic de tota la Vall d'Albaida.

Font i llavador del Poet.

A l'altra banda del poble, al barranc de la Font, es localitzen un element interessant del ric patrimoni hidràulic de Salem: la font i el safareig del Poet, el pou de la Font del Poble o bassa de reg del barranc, entre altres. La majoria d'aquests elements daten de temps moriscs (segles X al XVI), però hi ha molts refets en època moderna, com la Bassa Nova, o contemporània. El safareig actual, per exemple, data del 1969.

Neveres

Les neveres, tan importants als segles XVII-XIX. Es tracta de construccions de pedra, pous excavats en la serra, reforçats i coberts en alguns casos, que servien als interessos especulatiu dels comerciants del gel. Els neverers eren jornalers de Salem que arreglaven i compactaven la neu de l'hivern i, quan aplegava l'estiu, la

venien a Xàtiva o en la Ribera del Xúquer. Darrere d'aquests solien haver alguns llauradors rics del poble, o algun capitalista foraster que pagava els jornals d'arreglar la neu i organitzava la distribució del producte.

Al terme de Salem (Foia de Salem) es coneixien antigament sis pous o caves, algunes encara es conserven, entre neveres i simples forats; la nevera del Castellet (o de la Barcella), la del Pallar, la del Frontó (o de Miquel 'de Peronés'), la del Camí de Castelló, la del Camí del Port (o de l'oncle Pepe 'Clara') i el forat del pla de la Sima (o de l'oncle Cinto). Alguna d'elles estan empenades, moderades, fotografiades i catalogades amb cura per experts. Les més conegudes i visitades són les grans neveres del Castellet (o de la Barcella) i del Pallar, que conformen la ruta de la senda dels Nevaters de Salem a la Barcella (SL-CV 122).

Relotge de sol

Obra del quadrant Joan Olivares, ubicat al Parc dels Garrofers.

Casa consistorial

Ocupa l'antic solar de la casa de la Senyoria i presenta elements característics de l'arquitectura tradicional com reixes de forja de ferro.

Plafons amb motius de devoció

Destaca del casc urbà del municipi, una sèrie de plafons ceràmics amb motius de devoció provinents dels segles XVII, XVIII, XIX i XX.

FESTES

17 de gener: Sant Antoni Abad.

Segona setmana de juliol: festes de Moros i Cristians i festa dels Fadrins de la Verge del Rosari i de la Divina Aurora.

Setembre: festes Patronals, festes del Milacre de San Miquel: el primer dia el Crist de la Pau, el segon dia el Milacre i el tercer dia San Roc.

29 setembre: festa del patró del poble, Sant Miquel.

EXCURSIONS

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes per la Vall d'Albaida.

SL-CV 122: senda dels Nevaters de Salem a la Barcella (5,3 km 2h 30min)

SL-CV 140: L'herència del reg musulmà de la Font i la Bassa d'Elca. (3.6 km 1h 30min)

Altres excursions:

- Zona d'acampada i àrea d'esbarjo de la font d'Elca (bassa romana i alcavó)
- Font de la Barcella i del Castellet
- Barranc de les Coves
- Cova del Frontó i de la Sima
- Font del Cantal i Molí de Salem

PRODUCTES LOCALS

- Fruita
- Gèneres de punt
- Productes tèxtils
- Envasats de begudes

TELÈFONS D'INTERÉS

Ajuntament: 96 281 33 31

SEMPERE

Població: [29 hab.](#)

Terme municipal: [3,8 km²](#)

Altitud: [250 m.](#)

Gentilici: [santperenc](#), [santperenca](#)

Tel. Ajuntament: [96 229 30 54](#)

E-mail: ajuntament@sempere.es

MONUMENTS

Església parroquial de Sant Pere

Del segle XVIII, és d'estil neoclàssic.

Aquest temple mostra una nau de cinc trams coberta per una volta de canó sobre pilastres que fan de contraforts. A destacar el casquet sobre el creuer amb pintures referents a la Basílica de Sant Pietro de Roma, utilitzant la tècnica de l'artifici (que enganya a l'ull, utilitzant la perspectiva i la profunditat), la porta dentelada i el campanar de dos cossos. Aquesta església manté una estreta relació amb el Vaticà de Roma.

Centre Històric

Destaquen les cases civils del segle XVIII i la plaça de Sant Pere en forma trapezoïdal.

Celler i pati de la casa rural El Caseron

Del segle XVIII, amb l'arribada de les germanes no maridades.

FESTES

Cap al 3 de febrer: Festes patronals de Sant Blai, amb fogueres, passacarrers i repartiment de pa.

EXCURSIONS

Forma part de l'itinerari núm. 2 de les rutes per la Vallblanca.

- Excursions per la presa de Bellús a la vorera del riu Albaida.
- Ruta dels 4 pobles del Riu (Alfarrasí, Benissuera, Sempere i Guadasséquies)

TERRATEIG

Població: 290 hab.

Terme municipal: 6,3 km²

Altitud: 250 m.

Gentilici: terrategí, terrategina

Tel. Ajuntament: 96 288 70 76

Web: www.terrateig.es

E-mail: administracio@ajuntamentdeterrateig.org

MONUMENTS

Església de Sant Joan Baptista

La seva construcció data del s. XVIII, encara que fou redecorada en estil neoclàssic en la primer meitat del segle XIX.

Palau

Originalment construït al s. XIII, hui està restaurat.

Panell ceràmic amb motius de devoció

En els carrers de Terrateig es troben panells de ceràmica amb motius de devoció dedicats a Sant Vicent Ferrer.

Riu Rau

El Riu Rau, ubicat en la Casa Llinares, Morenet, és una mostra d'arquitectura popular.

Ermita de Sant Vicent Ferrer

Un dels barons de Terrateig va decidir continuar la memòria de Sant Vicent edificant aquesta ermita en 1410. La primera pedra va ser posada el dia 7 de maig de 1882, però es va inaugurar el 12 d'abril de 1883.

Llavador

S'abasteix de l'aigua del naixement de la Font de Micairent de Montitxelvo.

FESTES

Prop del dilluns següent de Pasqua:

Festes dedicades a Sant Vicent Ferrer, amb passa carrers, processons. Berbenes i romeria a l'ermita.

EXCURSIONS

- Fonts: San Vicent Ferrer, Nevera, Llaunaix, Llop i Vidal
- Àrea d'esbarjo del Pla de les Fontetes
- Tossal del Morquí
- Barranc moris de l'Arcà

Forma part de l'itinerari núm. 4 de les rutes de la Vall d'Albaida.

PRODUCTES LOCALS

- Productes agraris

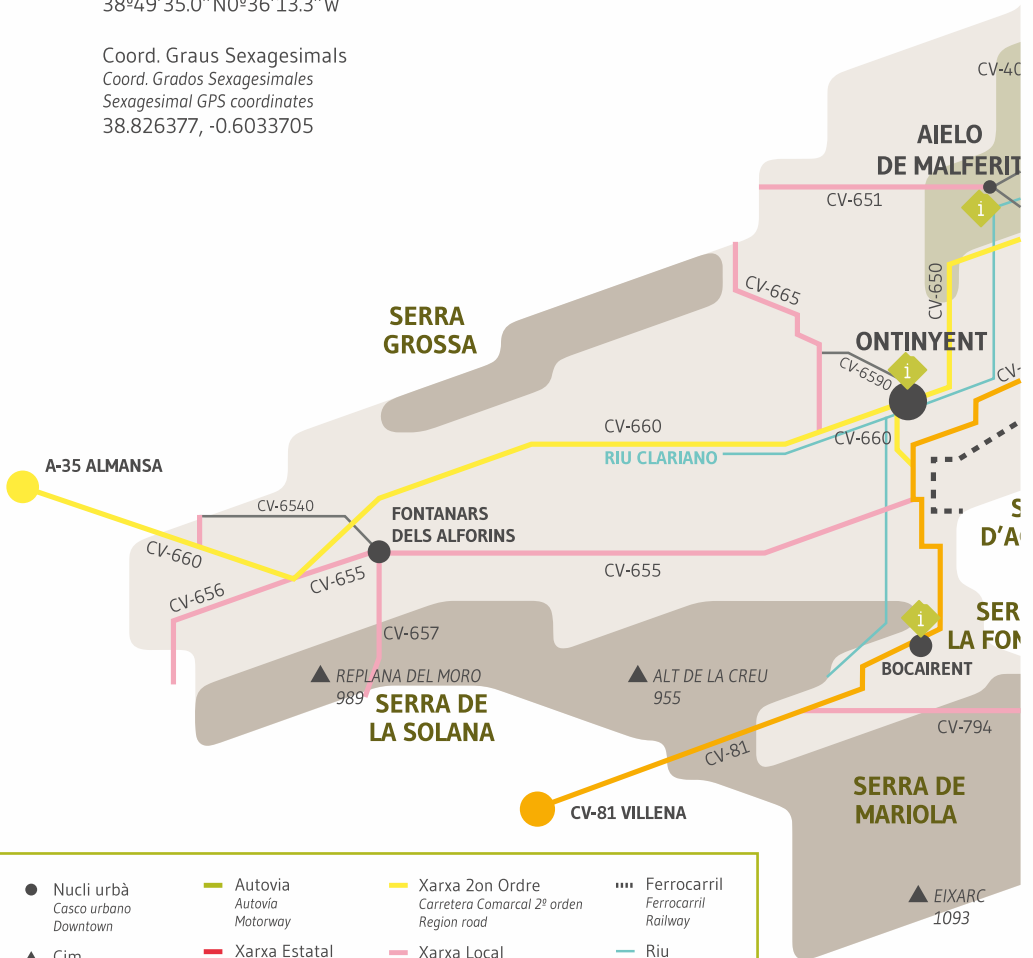
La Vall d'Albaida

Experiència interior

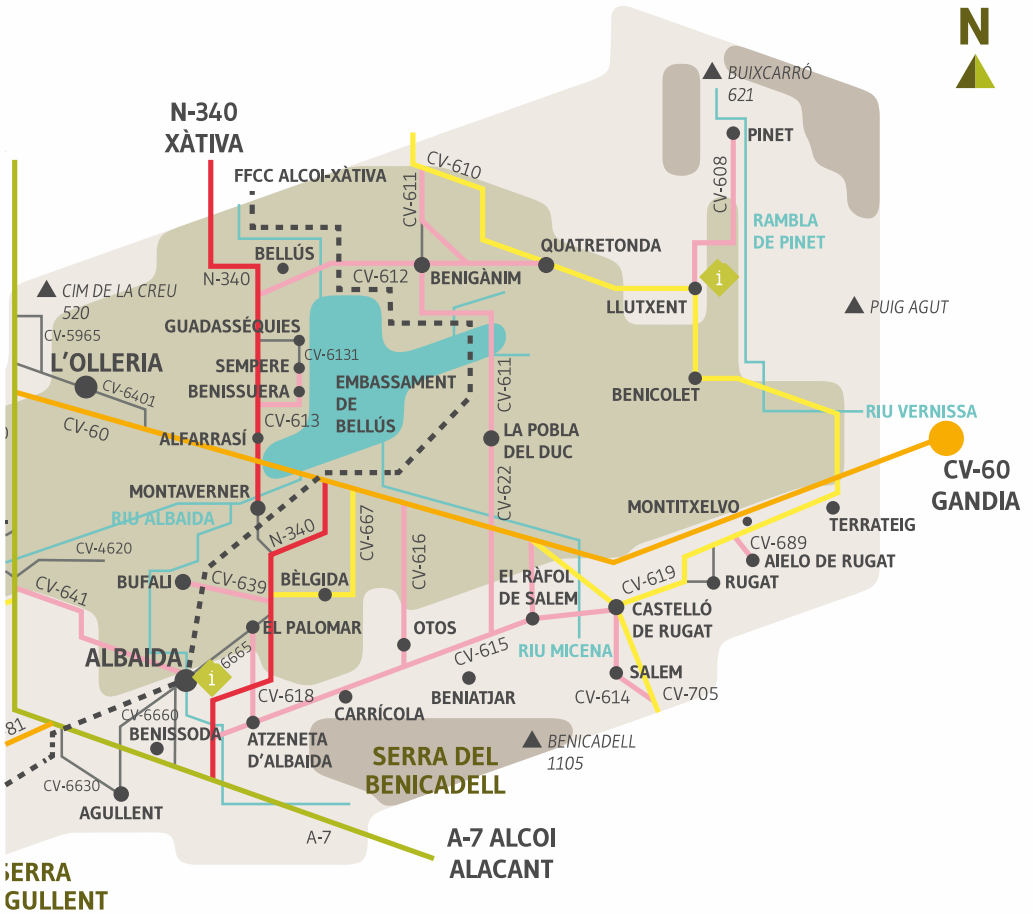
A-7 VALÈNCIA

Coord. Graus Decimals
Coord. Grados Decimales
Decimal GPS coordinates
38°49'35.0"N 0°36'13.3"W

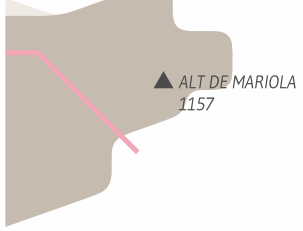
Coord. Graus Sexagesimals
Coord. Grados Sexagesimales
Sexagesimal GPS coordinates
38.826377, -0.6033705

● Nucli urbà Casco urbano Downtown	Autovia Autovía Motorway	Xarxa 2on Ordre Carretera Comarcal 2º orden Region road	●●●● Ferrocarril Ferrocarril Railway
▲ Cim Cima Peak	Xarxa Estatal Carretera Nacional Main road	Xarxa Local Carretera local Pathway	— Riu Rio River
◆ Punt d'informació Punto de información Info point	Xarxa 1er Ordre Carretera Comarcal Region road	— Camins de domini Públic/ Vials municipals Caminos de dominio público Trail	▲ EIXARC 1093

SERRA DE MONTFREDA

**ESPAÑA
ESPAÑA
SPAIN**

**COMUNITAT
VALENCIANA**

Edició: 2024

- Disseny i maquetació:** democràcia estudi
- Realitza:** Santiago Sanchis
- Redacta:** Arantxa Vidal, Olga Pla i Miriam Molina
- Una idea de:** El Periòdic d'Ontinyent per a la Mancomunitat de Municipis de la Vall d'Albaida
- Patrocina:** Diputació de València- Centre de Turisme – València Turisme
- Fotos:** El Periòdic d'Ontinyent, Rafa Jordà, Antonio Bernat, Eduard Gandia,
Mancomunitat de Municipis de la Vall d'Albaida i Ajuntaments de la Vall d'Albaida
- Impressió:** Imprenta Grau

**La Vall
d'Albaida**

Experiència
interior

Connecta la Vall

*Pla de competitivitat turística
de la Mancomunitat de Municipis
de la Vall d'Albaida*

valldalbaida.com

